

DE FRANSE REVOLUTIE OP HET PLATTELAND...

Lees meer op pagina 4

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Dirk De Meester
Dam 21/13 - 8500 Kortrijk
dirk.de.meester@skynet.be

REDACTIERAAD

Marc Boone, Bernard Decock,
Dirk De Meester, Filip Dheedene,
Gaby Moreels, Lode Sileghem,
Filiep Vande Wiele, Kurt Vangampelaere,
Lieven Vanhoutte

GASTMEDEWERKERS

Ivan Basyn
Guy Vanhoof
Sybille Vanweehaeghe

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC
of €20,00 voor 6 nummers overschrijven op
rekeningnummer 000-1653566-07 van Zoeklicht

KOPIJ

Reacties en andere bijdragen: op CD of als bijlage
in een e-mail, met zo weinig mogelijk opmaak
(* .txt- of *.rtf-formaat volstaat), en indien gewenst
een opgemaakte uitgeprinte tekst opsturen naar
de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de
naam en het adres van de inzender vermelden.
Alle artikels vallen onder de uitsluitende verant-
woordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties
in afzonderlijke bestanden meesturen.

LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op zaterdag
om 10 uur
volgende vergaderingen op: **31 januari 2015**

Inhoud

Voorwoord	3
Feiten & mythen over de Franse Revolutie:	
De Franse Revolutie op het platteland.....	4
Zoeklicht sprak met Kimberly De Frene.....	8
Kerstdag 2014. Een tijd voor verhalen?	10
Mozaïek	12
Activiteitenkalender.....	16-17
UPV Dinsdaglezingen	18
Poincaré.....	20
Gedicht	22
HVV HV Kortrijk	23
En hoe zit dat nu met Marx en de godsdienst?.....	24
Hoe liefvallig is het niet te sterven voor het vaderland	26
Nog altijd op zoek naar vrijzinnigheid in 14-18	28
huisvandeMens Kortrijk.....	30

BIJGEDACHTEN

met dank aan Kermit

De principes waarop de vrijdenkerij steunt en de daaruit voortgesproten maatschappijvisie, zijn me uiterst dierbaar, maar ik kan het niet laten er soms bedenkingen bij te hebben die voor psychologen en anderen die daarvoor doorgeleerd hebben wellicht verdacht veel op twijfels zullen lijken. Nu is twijfel het begin van alle wijsheid, maar anderzijds zijn principes ook niet te versmaden op onze weg in dit tranendal. U ziet dat reeds hier de twijfel of het zogenaamde dubbele gevoel onontkoombaar opduiken. En dit stuk begint nog maar. Ik vraag me dan met Toon Hermans af: heeft U dat ook?

De tweeslachtigheid doet zich vooral voor als ik in concrete omstandigheden mijn opvattingen uit mijn geweten moet opdiepen, die vrijwel gemeengoed geworden zijn onder vrijzinnige mensen in de evenconcrete wereld. Die wordt in Vlaanderen wel eens -naar mijn mening in dit groot uitgevallen dorp heel toepasselijk- met de term *de Dorpsstraat* aangeduid, maar U mag hem ook met evenveel recht *bij de kapper* of *aan de toog* noemen. Pas als ik dan in actie moet treden, brandt in mijn borst, waarin zó toch al *zwei Seelen* leven, de strijd tussen de vrijzinnige rationaliteit en de blijkbaar aangeboren emotionaliteit los.

Zo heb ik uit pure menslievendheid en sympathie voor de kleine man, een natuurlijke of verworven neiging om de zijde van de stakers te kiezen, ook toen ik tot het zogenaamde leidinggevend personeel hoorde. Maar onmiddellijk duikt dan de vraag op: moeten er persé piketten staan om andersdenkenden het werk te beletten, of moeten er persé kleinere of grotere voorwerpen worden vernietigd, of en dat is het belangrijkste, dringt de rationale overweging zich op: is het sop wel de kool waard bij elke staking. Hebt U dat ook?

Geheel in overeenstemming met de heersende progressieve mening en ook weer uit sympathie met de underdog ben ik geneigd om de zijde van de Palestijnen te kiezen in hun strijd tegen Israël. Maar daar sluipt alweer een bedenking naderbij: moeten bloedige repressie en onderdrukking echt wel met tegengeweld, blinde bomaanslagen, verdwaalde raketten en ander bloedig geweld worden bestreden? En moet het verwerpen van de Israëlische politiek echt leiden tot antisemitisme, dat nu weer flink in opkomst is? Hebt U dat ook?

Weer eens uit sympathie voor de minderbedeelde en geheel in unisono met de progressieve *communis opinio* ben ik geneigd om bij elke opmerking over criminele allochtonen de litanie van de slechte sociale achtergrond, de gebrekkige opleiding en de povere leefomstandigheden aan te heffen. Maar direct fluistert een hardnekkig kereltje -het is nooit een meisje- me in het oor dat je toch niet naast de cijfers kan kijken: er zijn relatief veel allochtonen of moet ik ze politiek correct iets als *andersgeborenen* noemen, worden crimineel. En het aantal onder hen die een mooie studie- en beroepsloopbaan doorlopen, is miniem.

Moet ik daar de ogen voor sluiten bij elke nieuwe inbraak of aanranding de mantel der liefde aantrekken? Ik dacht het niet. Hebt U dat wellicht ook?

De politie is niet mijn vriend, alle slogans ten spijt. Ik heb dan ook de neiging om bij elk politieoptreden schamper te doen over wat ze nu weer uitgehaald hebben, het wantrouwen zit diep en het wordt niet afgezwakt door recente ervaringen. Maar moet mijn medeleven eigenlijk ook niet uitgaan naar mensen die door losgeslagen betogers, recalcitrante uitgewezenen en hardnekkige agressievelingen zowel fysiek als verbaal worden aangevallen en mijn diepe afkeer naar dat uit de band springende volk, of het nu boeren, middenstanders of dierenactivisten zijn? Hebt U dat ook?

Gelijkaardige twijfels rijzen in me op als het gaat over luie Walen en hardwerkende Vlamingen, rijke profiteurs en uitgebuite middenklassers, gelovige moslims en normale Vlamingen, vegetariërs en carnivoren, rokers en antitabaksactivisten en zo kan ik er nog wel een paar noemen, maar dat wordt dan een tekst met honderden pagina's.

Met Kermit de kikker moet ik zuchten: *It's not easy being green*, evenmin als het makkelijk is om een vrijdenker te zijn.

Maar eveneens met diezelfde Grote Kikker in het wonderlijk melancholische lied moet ik besluiten: *It's beautiful And I think it's what I want to be*.

Ik wens u allen die wijsheid toe op uw tocht door het nieuwe jaar.

feiten & mythen

over de Franse Revolutie

(vervolg)

Met de diep gemeende verontschuldiging van de auteur: ik stuurde van het artikel van het septemбернаummer een oudere en minder afgewerkte versie naar de hoofdredacteur. Onder meer dit in mijn ogen elementair deel van het stukje over de boerenrevolutie ontbrak volledig.

De Franse Revolutie op het platteland...

De veranderingen in Parijs hadden grote hoop gebracht bij de boeren, maar ontgoocheld moesten ze vaststellen dat dit hun leven voor geen sikkepit veranderde. De opstand op het platteland begon zich te organiseren. In de Provence en de streek van Cambrai, in Picardië en in la Flandre was er al oproer geweest. In juli 1789 brak opstand uit in Normandië en in bijna geheel Frankrijk tegen de adellijke grondbezitters, met hun twintigsten (het verplicht afstaan van een twintigste van hun oogst, of een belasting van 5%) en de snelste weg daartoe was het verbranden van de de archieven van de heren (echte of valse eigendomsdocumenten). Soms volstond het de documenten te gaan opeisen, en ze op het dorpsplein publiek in brand te steken, als de heren weigerden werd ook het kasteel in brand gestoken, en met de felheid die een boerenopstand altijd kenmerkt, werd de weigerende heer vaak ter plekke opgehangen. Die boerenoorlog of jacquerie wierp uiteindelijk het feodaal systeem

omver. In de dorpen werden boerenco-mités gevormd die vanaf nu het bestuur zouden uitmaken. Tienden, twintigsten en andere belastingen werden niet meer betaald. Op 4 augustus legde de Assemblée Nationale (het parlement) zich bij de toestand neer en schafte de feodale herenrechten af. Het zou weliswaar nog jaren duren eer dat besluit ook in de praktijk bewaarheid werd.

DE FRANSE REVOLUTIE WAS NIET GERICHT TEGEN DE GODSDIENST, ZELFS NIET TEGEN DE KERK. DE ONTWIKKELING VAN DE STRIJD VOOR DE DOORVOERING VAN DE REVOLUTIE DREEF HEN IN EEN RICHTING DIE ZE NOOIT VOORZIEN HADDEN ...

1789: na roerige vergaderingen en protesten vanuit de aristocratie zelve, be-

slist de koning een vergadering van de Staten-Generaal bijeen te roepen. Een soort machteloos middeleeuws parlement onder de paraplu en het gezag van de koning, samengesteld volgens regels die in 1614 vastgelegd waren: adel, de geestelijkheid en de burgerij, de drie standen. Maar twee zaken kenmerken deze bijeenroeping: de derde stand, de burgerij, te weten de handelaars, de bankiers en de eerste industriëlen eisen een groter aandeel op dan vroeger vastgelegd, hun standpunten worden geformuleerd door de de patriottische partij. En twee: door een nieuwe procedure bij het samenstellen van de groepen wordt de groep van de geestelijkheid opgevuld met een grote meerderheid aan gewone dorpspastoors. Deze zijn uitgesproken patriottisch, 200 op de 291 (pag. 96 en volgende).

We zijn 1790, de eerste Parijse opstand van 1789, de bestorming van de Bastille door gewapende burgers en opstandige

militairen was voorbij, de burgerij eiste haar rechten op tegen de aristocratie en tegen het koninklijk gezag dat de staatsvorm was van de feodaliteit, het systeem van de overheersing van de grootgrondbezitters en de adel. Het Ancien Regime wordt theoretisch afgeschaft, en in de Assemblée (=Grondwetgevende Nationale Vergadering) werkten de drie standen -de adel, de geestelijkheid en de grote burgerij- aan een verklaring over de Rechten van de Mens, als aanloop naar een nieuwe grondwet. Buiten de hoofdstad hadden de boerenopstanden de beleidsstructuren van het Ancien Regime vervangen door structuren die min of meer de weerspiegeling waren van de nationale toestand. De graan- en broodprijzen waren de allereerste bekommernis van de nieuwe besturen.

Rond de verklaring van de Rechten van de Mens waren er weliswaar enige discussies over de vraag of het katholicisme verder de staatsgodsdienst zou blijven of niet, Mirabaux die de Assemblée voorzat was een volgeling van de verlichtingsfilosofen en sprak zich uit voor gewetens- en godsdienstvrijheid. De Assemblée volgde hem, (pag. 136 en volgende). Maar net als op alle andere punten van deze eerste versie van de Rechten van de Mens, was er nog een hele weg tussen deze Verklaring en de praktijk. Het katholicisme bleef de facto de staatsgodsdienst, de enige godsdienst die door de staat onderhouden werd; protestanten kregen slechts het jaar erna hun burgerrechten, joden slechts 2 jaar later. Nu, zij waren tenslotte nog beter af dan zwarte slaven en vrije kleurlingen in de kolonies: voor hen geen mensenrechten, maar verder zetten van de slavernij. En beter dan de niets bezittende Fransen, (een kleine helft der Fransen, ook Rousseau zou nooit hebben mogen kiezen..) ook voor hen geen politieke rechten. Het Schrikbewind van 1792 was er nodig, om van een deel van die mooie principes van de Verklaring ook wetten te maken.

Maar het grootste probleem voor de Assemblée lag niet hier, maar bij de staatsfinanciën. De bewapende boeren en de hongerende stedelingen betaalden geen belastingen meer, er moesten staatsleningen uitgeschreven worden. Om die te dekken werden de rijken verzocht hun

zilveren tafelserviezen binnen te brengen, de koning zelf gaf het voorbeeld, en de kerkschatten die niet absoluut nodig waren voor een "waardige eredienst". In het spontane patriottisch enthousiasme stelde Taleyrand, de bisschop van Autun, zelf voor "de bezittingen van de geestelijkheid ter beschikking te stellen van de staat, gezien de staat nu de armenzorg, het onderwijs en de ziekenzorg, en het onderhoud van de kerken op zich zal nemen, en de kerken dus daarvoor geen reserves meer moeten aanleggen... Ook de bezittingen van kloosterorden die geen maatschappelijk nut hebben kunnen door de staat aangeslagen worden. Daar staat dan tegenover dat de pastoors ieder jaar een redelijk loon moeten ontvangen".

Sommige priesters in de Assemblée zoals Sieyes en Roux steunden dit met hart en ziel, en het voorstel werd aangenomen. Op die manier werd de oplossing van de financiële problemen van de staat gekoppeld aan een reorganisatie van de kerkelijke structuren. Op zich werd dit door de leden van de Grondwetgevende Vergadering toen geenszins gezien als een maatregel tegen het katholicisme, en ook geenszins als een stap naar de scheiding tussen kerk en staat, integendeel zelfs zou ik denken.

Het afschaffen van de kerktienden, de nationalisering van de kerkelijke rijkdommen werden gezien als daden van patriottisme, ook door de katholieke parlementairen, en dat waren de leden

van de Assemblée (aristocraten en liberale bourgeois) bijna allemaal. Het laten verkiezen van pastoors en bisschoppen aan het hoofd van parochies en bisdommen werd gezien als heel normaal in het licht van het algemene streven naar democratie. Net zoals de koning verloor ook de paus zijn absolute macht, geen individu kon boven het volk en het door hen verkozen parlement staan.

Net zoals de koning vanaf nu de wetten van het parlement en de ministers moest ondertekenen, moest ook de paus de nieuwe organisatie van de kerk in het land goedkeuren, en hier begonnen de problemen: hij weigerde. De Franse bisschoppen stonden er met meerderheid wel achter en smeekten de Paus om te tekenen.

DOOR EEN KWESTIE VAN PERSOONLIJK BELANG ...

De stad Avignon was persoonlijk bezit van de paus, maar de inwoners van die stad hadden de aansluiting bij Frankrijk gevraagd. De paus stelde zijn goedkeuring van de grondwet, waarin begrepen de nieuwe organisatie van de kerk, afhankelijk van wat Frankrijk met Avignon zou doen. En Frankrijk deed niets met Avignon, ze aarzelden om de paus niet voor het hoofd te stoten. En toch tekende de paus de nieuwe organisatie niet, hij maakte er een koehandel van... ten voordele van zijn persoonlijke rijkdom en stortte op die manier Frankrijk in een breuk met Rome, en in de burgeroorlog.

Na maanden wachten op die pauselijke goedkeuring besliste de Assemblée, om de ganse hervorming te kunnen doorvoeren – oprichten van episcopale raden, betalen van pastoors...- op 27 november 1790 om zich rechtstreeks tot de Franse katholieken te richten: de nieuwe grondwet waarin inbegrepen was de nieuwe organisatie van de kerk werd aan de priesters individueel voorgelegd ... ongeveer de helft van de priesters en een minderheid van de bisschoppen zweerden trouw aan de grondwet.

In 1791 veroordeelde de paus de grondwet. In feite lokte de paus de burgeroorlog uit.

De financiële crisis en de grote tekorten in de begroting dwongen het revo-

lutionair regiem om kerkelijke goederen te verkopen als onderpand voor weer nieuwe staatsleningen.

EN VAN KLASSEBELANGEN.

Maar de superrijke aristocratie weigerde de nieuwe orde te erkennen, in het binnenland organiseerden ze gewapende groepen om de patriotten te verslaan, aan de grenzen zetten ze grote legers op om Frankrijk binnen te vallen. Dit in samenwerking met de reactionaire regimes in Europa, bijvoorbeeld met Oostenrijk die de revolutie bedreigde vanuit België. Een deel der prelaten en hogere geestelijkheid sloot zich aan bij de contrarevolutie. De agitatie van de eed-weigerende priesters versterkte de aristocratische oppositie, en sleepte een deel der goedmenende gelovigen mee in de contrarevolutie. Die contrarevolutionaire oppositie werd van langs om onverzoenlijker.

Maar versterkte ook de democratische, opstandige en revolutionaire geest bij het volk: de eed-weigerende priesters werden op één lijn gezet met de koning, de aristocraten, de buitenlandse legers, de opstandige benden, kortom, de contrarevolutie, en tegenover dat front groeide de onverzettelijkheid van het volk: Robespierre pleitte in de Assemblée -vanuit een absolute minderheidspositie- voor het veralgemenen van het stemrecht, voor het democratiseren van het leger, en voor het mobiliseren van de krachten van het volk. Want oorlog en burgeroorlog stonden op de agenda van 1792, tot 1815.

WIE KAATST, MOET DE BAL VERWACHTEN.

De koninklijke familie en het hof was het eerste slachtoffer. Al te lang had de koning, en de koningin in het geheim gecomplotteerd tegen de revolutie, hun posities in buitenlandse oorlog maakten alles overduidelijk. De koning werd afgezet, en zijn hoofd rolde onder de guillotine.

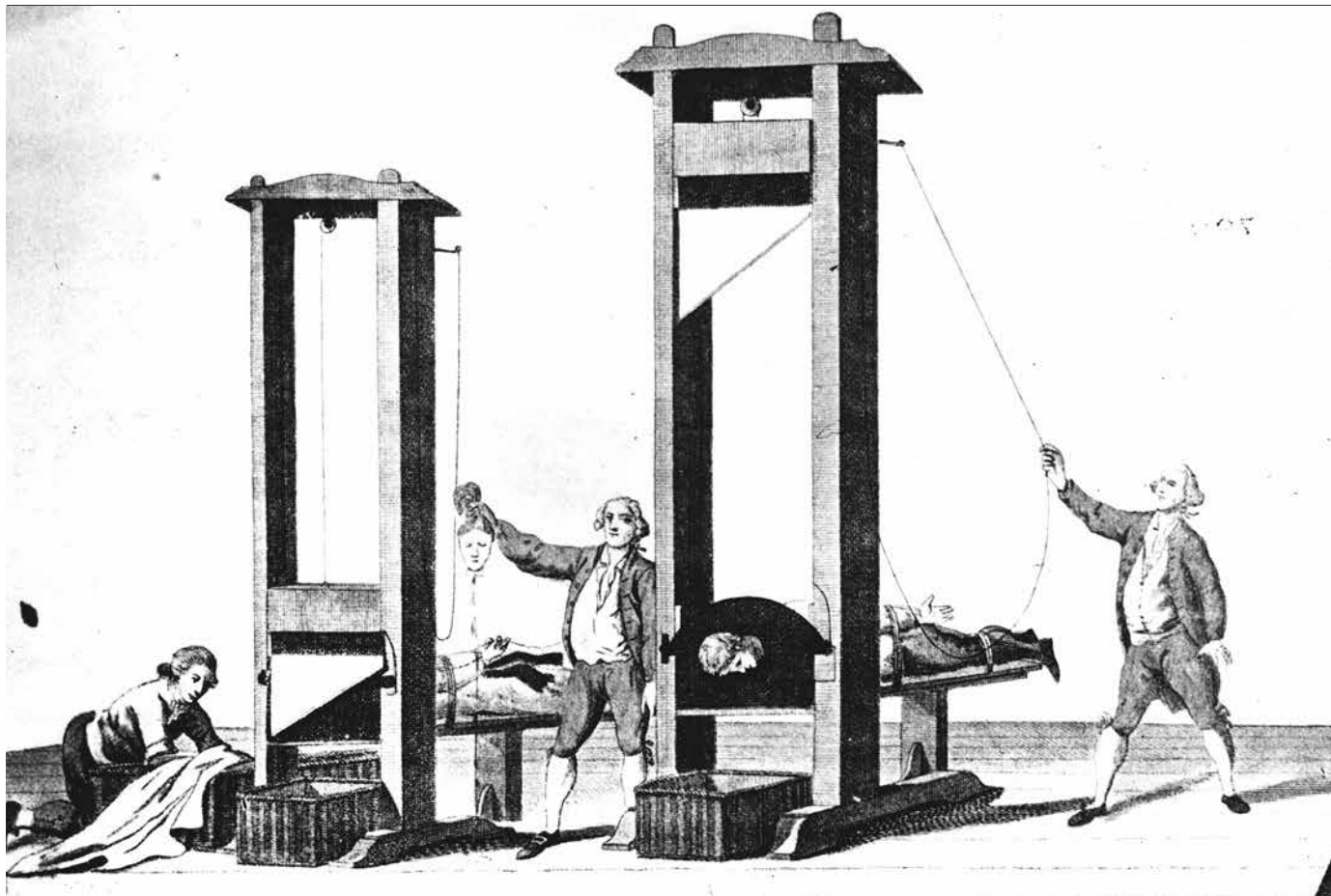
De contrarevolutie dreef haar opstanden op, de revolutie was in gevaar. Het Parijs gemeentebestuur maar ook de Assemblée beslisten een uitzonderingstoestand in te stellen, met spoedprocedures tegen verraders en vijanden, het Schrikbewind was een feit. De ambtenarij, inbegrepen

de priesters, werd gezuiverd van contrarevolutionaire elementen.

Midden een uiterst gespannen sfeer van mobilisatie van het volk om, met honderdduizenden, de revolutie en het vaderland te gaan redden, werden enkele honderden contra-revolutionaire priesters in Parijs gevangen gezet en vermoord. Noch de Assemblée noch de Commune waren in staat die soms willekeurige terechtstellingen te stoppen. Zelfs niet de grote verzoener Danton, die toen minister van justitie was. In augustus-september 1792 voelt de Assemblée zich verplicht om een aantal maatregelen tegen de kerk te nemen, maatregelen die het katholicisme heel erg aan banden legden. Bvb dat de gemeenten nu de burgerlijke stand moeten bijhouden, en niet meer de kerken. Vele parochies waren immers zonder pastoor komen te zitten. Bijvoorbeeld werd de echtscheiding mogelijk gemaakt. "Deze hervormingen, een eerste stap op weg naar de scheiding van de kerk en de staat, werden niet ingegeven door een verlangen om onafhankelijk te worden van de kerk, maar kwam voort uit de omstandigheden en uit de toegenomen strijdlust (pag. 215)."

Aan de grenzen slaagde een leger grotendeels van vrijwillige sans-culotten erin de aanvallen af te slaan, en zelfs terug te slaan: Rijnland, België, Savoye werden aangehecht. Op 15 december 1792 werd overgegaan tot de invoering van een revolutionair bestuur in de veroverde gebieden. Zonder pardon werden de Franse wetten inzake kerken en kerkelijke bezittingen ingevoerd, dit joeg een deel van de bevolking tegen Frankrijk in het harnas.

EN DAN KWAM DE VENDEE EN ANTI-REGERINGSOPSTANDEN IN HET WESTEN.

Vrijwilligers volstonden niet meer om de Revolutie aan en over de landsgrenzen te gaan verdedigen. Er werd besloten tot de rekrutering van 300.000 nieuwe soldaten. Op 2 maart 1793 demonstreerden de met werktuigen bewapende boeren in Cholet tegen de nieuwe rekrutering. Deze kon niet doorgaan dat weekend, en evenmin het weekend erna. De rekrutering deed hen denken aan de loting-rekruteringen van het Ancien Regime. Boerenzonen horen in de lente en de zomer op het land te zijn. Anderzijds waren die boeren zeker geen royalisten: toen de adel in 1791 in de Vendée in opstand kwam hadden ze die niet gesteund, en toen de priesters-eed-weigeraars in 1792 gedeporteerd werden, hadden ze niet geprobeerd dat tegen te houden. Nu ging het om hun zonen en hun werkkrachten. Toch was het meer dan een spontane beweging, ze begon in geheel de provincie op hetzelfde moment.... De organisatie berustte aanvankelijk bij eed-weigerende en ondergedoken priesters en gewone mensen, gaandeweg namen edelen het zelf in handen. Een nieuwe boost voor de radicalisering van het republikeinse volk.

Deze radicalisering en de volksverering voor de vermoorde Marat maakte de weg vrij voor een grote campagne van ontkerstening, die vreemd genoeg niet gedecreteerd werd, maar buiten Parijs groeide in diverse departementen. Vanuit de departementen werd de zaak in Parijs en in de Conventie gebracht. Die decreeteerde op 6 november 1793 dat elke gemeente het recht had de katholieke godsdienst af te schaffen. Op 7 november verscheen de bisschop van Parijs op de Conventie en trad plechtig af. Op 10 november werd in de Notre-Dame het feest van de Vrijheid gevierd, de Notre-Dame werd aan de Rede gewijd. Op 23 november bekrachtigde het bestuur van Parijs, de Commune, het zo goed als voldongen feit door tot de sluiting van alle kerken te besluiten.

De Conventie en het Comité van algemeen welzijn probeerden af te remmen: de 21ste november sprak de hoogste politieke leider van het land, Robespierre zich krachtig uit voor godsdienstvrijheid. Hij insinueerde dat mensen die altaren omver wierpen wel eens vernomde contrarevolutionairen zouden kunnen zijn.

Hij beseftte dat een groot deel van het volk nog zeer gehecht was aan de traditionele godsdienst, en dat het niet ver-

standig zou zijn op dat punt nog meer vijanden te maken. Maar door de uitkering van salarissen aan de priesters te staken bracht de Conventie (=het parlement) toch een scheiding van kerk en staat tot stand. In de lente van 1794 werd het aantal nog geopende kerken hoe langer hoe kleiner.

Op basis van de economische ontwikkeling evolueren de verschillende klassen, en dus ook de politieke verhoudingen. De dictatuur van de sans-culotten werd begraven, nu begon het bewind van de notabelen. Het Directoire, het bestuur van de directeurs. Er worden weliswaar enkele toegevingen gedaan aan de kerken en de godsdienst, er komen weer meer irrationele elementen in het denken (pag. 484), maar aan de scheiding tussen kerk en staat werd au fond niets veranderd. Napoleon (1799) draaide weliswaar de geschiedenis enigszins terug, in de zin dat de scheiding tussen kerk en staat voor de volgende 100 jaar wél enigszins werd teruggedraaid, maar dan in die zin dat de kerk streng ondergeschikt was aan de staat. Staatsgodsdienst werd het katholicisme echter niet meer.

Zoeklicht sprak met **Kimberly De Frene**

“Vrouwen met ballen aan hun lijf”

Kimberly is geen Barbie. Zij ontwerpt kleren. Eigenzinnig. Ter gelegenheid van 11 november is er de tentoonstelling “Chicks with guns” in VOC Poincaré te Waregem. Een tentoonstelling naar aanleiding van 100 jaar eerste wereldoorlog. Over hoe vrouwen proberen hun plaats te veroveren in de grote oorlog, Maar misschien moeten we eerst luisteren naar de ontwerpster...

Zoeklicht: Wie is Kimberly De Frene?

Kimberly: Ik ben een jonge vrouw van 24 jaar, woon in Desselgem en ik ben pas afgestudeerd als modevormgever aan Syntra West-Vlaanderen. Voordien studeerde ik aan het Hemelvaartinstituut in Waregem 6 jaar creativiteit en mode. Naast mijn opleiding gaat mijn vrije tijd naar vrijwilligerswerk: Viva-Waregem, zwembegelidsster Somival, op wandel met een hond, inzet voor Oigo (Opgeven is geen optie: ondersteuning kankerpatiënten binnen Universitair ziekenhuis Gent), ... Maar ik ben ook als vrijwilliger

actief bij de muziekfestivals Dranouter en Labadoux: het geeft me de gelegenheid een kijkje achter de schermen te krijgen en de muzikvedetten te ontmoeten voor een selfie.

Zoeklicht: Wat zijn je toekomst-dromen: huisje, boompje, kindje?

Kimberly: De toekomst heeft voor mij vandaag niet meteen een vast plan, ik leef eerder van dag tot dag. Vanuit mijn durf en creativiteit wil ik mijn toekomst geleidelijk aan uitbouwen. Deze tentoonstelling met kleren is gegroeid uit de TV-

reeks over de eerste wereldoorlog en de portretten die daar gemaakt werden. In het boek over deze TV-reeks las ik over de Britse Journaliste Dorothy Lawrence. Deze vrouw wilde de verschrikkingen van het slagveld beschrijven vanuit de loopgraven. Daarvoor moest ze zich onherkenbaar maken, haar borsten verbergen, haar kleren aanpassen. Dit thema verruimde ik naar andere vrouwen die een rol wilden spelen in een wereld die gedomineerd werd door mannen zoals Jeanne D'Arc en Mulan. Dit vind je terug in mijn kleren: in plaats van kleren te gebruiken

om het vrouwenlichaam te accentueren met centrage gebruik ik de kleren om te verhullen met rechte streken, strak naar beneden. Mijn ontwerpen gaan dus regelrecht in tegen wat je van vrouwenmode zou verwachten.

Zoeklicht: Ben je dan een feministe?

Kimberly: Vrouwen moeten op hun strepen staan, sommigen betitelen ons als het zwakke geslacht, om ons de elementaire rechten te ontfemen. Maar je mag een vrouw niet onderschatten. Overleven, verandering: vrouwen kunnen daar zeer sterk in zijn. Ook omdat ze elkaar steunen en ondersteunen. Ik had de kans met *operatie Bravo* een inleefreis te maken in Zuid-Afrika. De getuigenissen van de vrouwen die ik daar hoorde hebben mij diep getroffen. Wij kunnen ons hun situatie moeilijk inbeelden: zij

maken misbruik, geweld overvallen mee en staan er als moeder met kinderen dikwijls alleen voor om het te redden. Maar iedereen is daar precies familie van elkaar en loopt zo maar het huis in en uit. Het begrip “gemeenschap” leeft daar. Zij helpen en ondersteunen elkaar. In ons land leeft iedereen op zichzelf. Maar je hebt elkaar nodig, je kan toch niet tegen muren spreken.

Zoeklicht: Waar lig je 's nachts van wakker? Wat maakt je kwaad?

Kimberly: ik werk in een supermarkt: aanvullen, in de bakkerij, frigo's, opkuisen van de winkel, kassa. Een flexibel 24-urencontract. Ik poog dit te combineren met een bijberoep met retouches en maatkleding op vraag van de klant. Als ik solliciteer is er altijd iets: of je bent te jong, of je hebt te weinig ervaring, of je hebt het

verkeerde diploma. Vandaag is het voor jongeren extra moeilijk om aan een job te geraken die overeenkomt met hun diploma. Dit maakt me kwaad: je studeert, je hoopt je te kunnen ontplooien, een job te vinden en ondanks keiharde inspanningen sta je nergens. Frustrerend.

Je kan Kimberly De Frene haar Zuid-Afrika ervaringen horen vertellen op vrijdag 6 februari 2014 in VC Poincaré Stormestraat Waregem om 20 uur met medewerking van Bond Moyson, Viva en FOS. Organisatie A. Vermeylenkring met steun van VOC Poincaré en HVV-Waregem.

Meer info:
www.kimberlydefrene.weebly.com

KERSTDAG 2014

Een tijd voor verhalen?

Aan tafel met mema en Diethild, Luc, mijn schoonbroer en tante Béatrice deze namiddag, Arthur en Victor, de zonen van mijn zus zitten beide met de smartphone in aanslag en zijn bezig, misschien met selfies, en terzelfdertijd met non stop tekenfilms.

De verhalen rollen uit ons monden. De tijd is weer eens de tijd: nonkel Turi, de wielrenner reporter, met zijn meterslange bibliotheekwand, heeft zijn bruine krullerpruik opgezet en is wijds aan het gesticuleren voor hij begint te zingen. Een grote tafel. Foto's met rondlopend puberend wild: Conny, mijn nicht en hartsvriendin, en ik met lang blond haar, kijkend naar de bende en tegelijk de glazen aan het volschenken. Veel ouder dan vijftien jaar zullen we niet geweest zijn, nog net niet "stinkend" naar patchouli, (het "kot" zou te klein geweest zijn) maar onze tanden poetsten we wel met de rode tandpasta "Email diamant" die enkel in Frankrijk te verkrijgen was. En ons haar blonk door "Petrole Hahn" en in "den duik" deden we er een "plekske" op, éénmaal per week, om ons lange lokken bleek te trekken. Mema en tante Béatrice gebruikten die ook, vooraleer de krulspelden bij elkaar opgestoken werden en dat ze elk om

beurt onder die grote "dampkap-droger" verdwenen. Coronation Street. Pepa pakte steevast zijn brillantine en rookte sprint. Hij spiegelde zichzelf zeker vijf keer per dag, telkens als hij in de keuken passeerde, en mema vroeg zich altijd weer af waarom dat nodig was. Ze zaten allemaal aan ons tafel: bonmama, tante Béatrice en nonkel Raphaël, Diethild en Sabrinne, Corry en Jean-Marie, Jan en Hein, nonkel Turi, Jean-Paul en Lydie, nonkel Marc en pepa. Mema liep veel rond. En soms zat er ook enkele uren, tijdens de kerstmaaltijd, een eenzame man aan tafel die mee at, omdat mijn vader hem in de namiddag ontmoet had en uitnodigde. Ik zie nog levendig de verbaasde ogen van mijn moeder. Die vreemde bleek "Kamiel is van 't jaar" te zijn. Hij was geboren met de eeuwwisseling, in 1900. Mema was niet "welgezind" want ze werd gestoord in haar culinaire kunsten die bijzonder waren. Pepa was hem tegengekomen moederziel alleen en op "den tsjool". Hij stonk een beetje en zijn kleren roken absoluut niet fris. Wij, ons drie, de drie zusters, lachten ons te pletter. Pepa was in zijn nopjes voor zijn goede daad en voelde zich daar goed mee in zijn vel. Hij was er super gelukkig om, en wij, wij stonden aan zijn kant hé.

Het is gezellig, ze praten, ze lachen en de anekdotes duiken op. Hun haastend om elk "op toer" iets te zeggen. Door mekaar, boven mekaar. De kinderen moesten zwijgen want de grote mensen praatten. De ene al luider dan de ander. Nonkel Marc, de jongste broer van mijn moeder en een beetje "ons oudere pestkop", maakte er een sport van om ons uit te dagen en te plagen, want wij waren zijn "jonge kiekskes", hij speelde toen bij Cercle Brugge. Hij kijkt glunderend (met een soms even mysterieuze, nieuwsgierige blik als waarmee Arne, mijn zoon, nu het allegaartje zou bekijken) naar dit alles en speelt ondertussen muziek op zijn grote "banden" die als trage cirkels gelijktijdig bewegen. John Lee Hooker rolt uit de bandopnemer. De Stones, Deep Purple, The Beatles, The Jackson's Five met mijn favoriet Michaël. Michaël prijkt samen met zijn broers postergroot op mijn slaapkamerdeur. Boven mijn bed hangt het tekstje, uit de Vooruit geknipt, "De Internationale". Daar, in onze kleine living, op kerstavond aan de metersgrote tafel, onder ons ogen, krijgen zoveel verschillende gedachten, zoveel andere ideeën hun plaats. Nog voor het feestgewoel losbarst en de glazen rapper gevuld worden, maken ze al gestes om te zingen. Eén van de liedjes

was ook die internationale, het gedachtegoed van ons pépé. Dat moest in dat repertorium, want hij was immers één van de oprichters van het Atheneum van Avelgem. De school waardoor mijn moeder ooit tomaten naar haar hoofd gesmeten kreeg. De school waarvoor ik in het eerste studiejaar het podium moest opklimmen om uit de handen van mijn grootvader mijn rapport te krijgen. Ik moest toen even op zijn schoot zitten en hem drie piepers geven als hij mij proficiat wenste. Toen mocht dat nog, op de schoot zitten. Beschaamd dat ik was. De school die soms voor zoveel miserie zorgde bij ons thuis, allee in het hoofd van ons katholieke vader die alleen maar zusters had die hun kakkernest (hij was de jongste en een generatie jonger dan zijn oudste zuster) bij tijd en wijle “in den duik” de les spelden. Wij, de drie zussen, waren nogal “doendi-gaards” (huidige ADHD’ers?) en ook ons moeder was geen doetje, een feministe avant la lettre. Maar ze waren heel fier op ons, want als we ergens op bezoek gingen bij de familie, zaten we roerloos in de zetel en werden we bejubeld omdat we zo “schone” manieren hadden. Maar thuis, ja thuis, daar “ontbonden” we “ons beer”. En soms wist ons vader niet hoe hij hiermee om moest en ik hoor hem nog zeggen: “Moesten jullie jongens geweest zijn, ik zou u kunnen vastpakken en een ferme schudding geven. Maar met meisjes, doe je dat niet”. En hij dacht dat de enigste reden “de school” was.

Pepa haalt zijn trommel boven en nonkel Turi zijn accordeon. En Jean-Marie, bijna twintig jaar, geeft de aanzet voor de eerste “join join” khé nog twee bollekes in mijne zak. Join join. In mijn stroatse weunt een meisje. En zijne vlieger met zijne steert die goat omhoage...”

En dan begint pepa te jodelen. En zingt Nana Mouskouri “Coucouroucoucou Paloma”. En Edith Piaf. En Dalida. en Georges Moustaki. Hij heeft altijd enorm gestotterd, zeker als hij “nervuus” was, maar toen klonken de klanken regelrecht na mekaar.

En hij probeert verhalen te vertellen, maar dat gaat niet rap genoeg voor ons moeder en eens hij aan “euh euh” begint, neemt ze het over. Ze hielden toen ook “zwarte skole” (vuile kluchten) en vermeldden tussendoor dat wij nog op waren. Pepa leert mij walsen. Want de muziek is ondertussen veranderd. We hadden al een kleine platen speler en speelden elpees en singles. De drie grote liefdes (het waren er vier) van mijn moeder kwamen steevast aan bod: Will Tura, Eddy Merckx en haar vader. En ons vader. Nonkel Marc was ook zot van Jimmy Frey.

Nonkel Turi en Jean Paul zongen Tino Rossi met “petit papa Noël” en “Ik breng geen bloemen voor je mee maar wel de rekening van ’t café” en de zeemansliederen niet te vergeten. “Op de woelige baren, bij wind en bij nacht... zeeman, o zeeman”, ... En “Corry en de Rekels”! Een zotte bende. En de anekdote met de champagnekurk... Pepa ontkurkte een fles champagne en die vloog razendsnel op de kletsebol van nonkel Turi met als resultaat natuurlijk, een kanjer van een buil. Dat “ei” was nog altijd te zien toen hij een jaar later opgebaard lag. Het was mooi.

Zo schoon was ook deze namiddag. Mijn zus en ik luisterden naar de verhalen van tante Béa en mema. Het vertrouwen is groot. Er is al altijd veel bij ons

gezegd en gediscussieerd. Soms luid. Schone anekdotes van ons vader. Ik zei dat mema moet beginnen schrijven omdat het anders zo jammer zou zijn dat die verhalen verloren gaan, want binnen tien jaar zijn we die misschien vergeten. Mema vertelt ook wat ze allemaal gezien heeft als kind, niet thuis maar elders. Want thuis was het goed. En wat ze vertelt is zo fijn, zo klein en groots tegelijk, en soms hartverscheurend. Omdat “Eigen kweek” in de buurt komt, blijven deze verhalen tussen ons oren. En in gedachten, koesteren we die levens voor altijd.

“Inderdaad nostalgie, waar is de tijd hé Sybille? Ik herinner me nonkel Turi die bij ons thuis in het Volkshuis zong van “mijn kleine harte officier”, zie ik nog zo voor mijn ogen, en de vele anekdotes die hij vertelde. Ik ben hem nog tijdens zijn laatste levensdagen gaan bezoeken in de kliniek te Menen, juist vooraleer ik in het huwelijksbootje stapte. En ook, pijnlijker voor ons, de leerlingen van de staatschool! Ik werd opgewacht bij het verlaten van de bus en werd gepest omdat ik naar de “staatschool” ging. Maar ik beleefde toch mooie tijden in de “staatschool” en hield er veel vrienden aan over.” Claudine Delapierre op facebook.

Tante Béatrice vond een jaar later een flesje patchouli in Conny haar vestzak. Ze goot het flesje uit in de gootsteen in de keuken. Weken aan een stuk, bleef het huis van tante Bea, ons buurvrouw, rieken naar patchouli. En wij, Conny en ik, mochten alleen binnen zowel bij mijn als bij haar moeder, via de zij ingang en op voorwaarde dat de parka in het “bijhok” bleef hangen.

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

Mozaïek **/Laatste zondag** **concerten met de** **Superior Dance Band**

SUPERIOR DANCE BAND

Op zondag 25 januari 2015 zetten we het nieuwe jazz-jaar in met het traditionele nieuwjaarsconcert onderbroken door een toast op het nieuwe jaar.

Bij de start van het nieuw werkjaar doet de Superior Jazz Club een warme oproep om uw lidmaatschap te vernieuwen. Het lidgeld blijft onveranderlijk €30,00 en is goed voor minstens tien (meestal gratis) concerten per jaar en voorrang bij speciale evenementen. Wie slechts sporadisch kan aanwezig zijn kan nog altijd binnen aan de prijs van €5,00 voor de gewone optredens.

Een maand later is er op zondag 22 februari de traditionele Mardi-Gras-editie.

De concerten beginnen steeds om 19u (deuren open vanaf 18u30).

Organisatie: VC Mozaïek i.s.m. Superior Jazz Club

Mozaïek **/Nieuwjaarsreceptie** **(voor Mozaïek-leden** **en genodigden)**

De jaarlijkse nieuwjaarsreceptie van Mozaïek vindt plaats op zondagavond 18 januari 2015 (aanvang om 18u00).

De receptie wordt muzikaal opgeluisterd door het Miljan Trio. Voor de catering kunnen wij opnieuw rekenen op de afdeling restaurant/keuken van het KTA 3-hofsteden.

Alle leden van Mozaïek, de besturen van de huisverenigingen en onze vele sympathisanten ontvangen kort na de jaarwisseling een uitnodiging voor dit niet te missen rendez-vous.

Mozaïek **/Lidmaatschap 2015**

Door steunend lid te worden van Mozaïek geef je onze een flinke duw in de rug en krijg je korting op inkomprizen voor vele van onze activiteiten. Je ontvangt dan ook dit tweemaandelijks onafhankelijk tijdschrift Zoeklicht bij je thuis in de bus.

Hiervoor vragen we een bescheiden bijdrage van tien euro per jaar (voor een individueel lidmaatschap) en vijftien euro voor een gezinskaart (voor alle gezinsleden die op hetzelfde adres gedomicilieerd zijn).

Je kan je bijdrage storten op rekeningnummer BE33 0012 7576 8046 van VC Mozaïek vzw met de vermelding 'lidgeld+naam en adres'.

Bezorg ons zeker ook je mailadres, zodat je alle info en uitnodigingen ontvangt.

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

VRIJZINNIG KORTRIJK NODIGT UIT...

RELATION DE TROTTOIR

Muzikale conference over leven en werk van Serge Gainsbourg, passioneel verteld en van muziek voorzien door verhaler/performer Rudolf Hecke en zangeres/pianiste Philine. zaterdag 7 maart 2015 2014

In 2012 kwam de eerste Nederlandstalige biografie van Serge Gainsbourg uit, geschreven door Rudolf Hecke. Ondertussen verovert de auteur Vlaanderen met de beklijvende Gainsbourg conference RELATION DE TROTTOIR.

In duet met lolita Gainsbourgoise Philine besmet Rudolf Hecke u met het Gainsbourg-virus. De meest beklijvende, sexyste, hardste, geheimste, ontroerendste passages uit het leven van de geniale sloeber/tovenaer worden in woord en muziek gevat en in een bad van passie gedompeld.

Het is een verhaal met een lach en een traan over en uitzonderlijk vrijdenkend man, al even uitzonderlijke vrouwen, tegenslag, volharding, nooit opgeven, maatschappij versus individu, identiteit en respect, open geest, het weigeren oogkleppen te dragen, ... passioneel verteld door Rudolf Hecke en opgeluisterd met de tijdloze muziek van Gainsbourg gebracht door Philine.

"Als je Gainsbourg wil zien reïncarneren in een beauty en een beast, één adres Hecke & Philine!"
(Pat Donnez, Radio 1)

"Een werkelijk formidabel mooie voorstelling over Serge Gainsbourg door meestertverteller Rudolf Hecke en muzikaal subliem vertolkt door de zangeres, écht grote klasse... meer dan 2 uur met ingehouden adem genoten!"
(Laurens Leurs, CC Maaseik)

"Gainsbourg et Rudolf... warm aanbevolen!"
(Jean Blaute)

"Geweldig boek en voorts hoor ik niks dan goeds over de tour"
(Marcel Van Tilt)

Wanneer: zaterdag 7 maart 2015 (om 20u00 stipt)

Waar: Grote zaal VC Mozaïek (Overleiestraat 15a, Kortrijk)

Tickets: €9,00 (leden Mozaïek en/of huisvereniging) / €12,00 (niet leden)

Reserveren kan via 056 37 16 15 / vc.mozaiek@skynet.be

Organisatie: August Vermeylenkring, Humanistisch Verbond, Oudervereniging voor Moraal, Polyfinario, Uitstraling permanente Vorming, Willemsfonds & VC Mozaïek.

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

Mozaïek /Vrij-Spraak

De erfenis van het existentialisme

Tijdens en na WOII, tot diep in de jaren '60, was Jean-Paul Sartre de meest gezaghebbende kritische stem in Frankrijk. Het existentialisme zou een grote invloed hebben op de naoorlogse Europese cultuur. Nooit kunnen we nog denken over zin, vrijheid en verantwoordelijkheid zonder de existentialisten in ons achterhoofd.

Na de vloedgolf van de structuralisten waren de naam en faam van het existentialisme tanende. Toch noemde Bernard-Henri Lévy de vorige eeuw 'De eeuw van Sartre'. Wat is er van aan? Kunnen we het denken van de existentialisten afvoeren met de foute politieke keuzes die Sartre maakte of zijn de existentialistische ideeën niet zo ondraaglijk licht? Vier filosofen wikken en wegen de erfenis van het existentialisme, van de eenmansstrijd van de fijnzinnige Deense existentialist avant la lettre Søren Kierkegaard tot de moraal van de ambiguïteit van Simone de Beauvoir.

DEEL 1: SØREN KIERKEGAARD, VADER VAN HET EXISTENTIALISME

Karl VERSTRYNGE, *Docent aan de vakgroep Communicatiewetenschappen, Vrije Universiteit Brussel*
ma 26 jan 2015 (19u30-21u30)
Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

De Deense filosoof en theoloog Søren Kierkegaard (1813-1855) staat geboekstaafd als de vader van het existentialisme. Tegen de geest van zijn tijd in bestreed hij voornamelijk de 'systeem-bouwers' uit de speculatieve wijsbegeerte, die er naar streefden de gehele werkelijkheid door middel van het denken te verklaren. Ook na het tijdperk van het militante atheïsme en het existentialisme van de 20ste eeuw blijft het gedachtegoed

van Kierkegaard brandend actueel. Voornamelijk zijn kritiek op de toenmalige tijdsgeest en cultuur weerstaat moeiteloos de tand des tijds. De ongebreidelde toename van massamedia en consumentisme verlenen hem als geen ander cultuurcriticus een stem bij de kritische analyse van onze tijd.

Karl Verstrynghe is verbonden aan de Vakgroepen 'Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen' (Faculteit LW) en 'Communicatiewetenschappen' (Faculteit ES) van de VUB, waar hij ethiek, toegepaste ethiek en existentiële filosofie doceert. Hij publiceert rond het existentialisme, Kierkegaard en media-ethische thema's en is voorzitter van het 'Centrum voor Ethiek en Humanisme' en van de Redactieraad Kierkegaard Werken vzw.

DEEL 2: EEN GODDELIJK HUMANISME. SARTRES BEELD VAN DE MENS

Christiaan VAN KERCKHOVE, *docent 'filosofie en sociale filosofie en ethiek aan de opleiding Sociaal Werk, Faculteit Mens en Welzijn, Hogeschool Gent.*
ma 9 feb 2015 (19u30-21u30)
Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

De Franse existentialist Jean-Paul Sartre heeft altijd een problematische verhouding tot het humanisme gehad. In zijn roman 'Walging' walgt hoofdpersoon Antoine Roquentin van het humanisme van de autodidact. Jaren later verklaart Sartre dat het existentialisme een humanisme is. Geen christelijk humanisme, zoals bij de filosofen Karl Jaspers en Gabriel Marcel bijvoorbeeld, maar een goddeloos humanisme. De vraag is of het humanisme van

Sartre wel echt goddeloos is? Om hierop een antwoord te vinden, leest en herleest de auteur het hoofdwerk van Sartre: 'Het zijn en het niet', samen met enkele van zijn andere (literaire) werken.

De Sartre die hier voorgesteld wordt is de Sartre uit de hoogbloei van het existentialisme, waarin Sartre benadrukt dat de mens een vrij wezen is. Dit door eenvoudig aan te geven dat de existentie voor de essentie komt.

De vrijheid die Sartre evenwel op het oog heeft is, zo zal worden aangetoond, is blijkt een goddelijke vrijheid. Onbe-

Mozaïek / Vrij-Spraak

De erfenis van het existentialisme

reikbaar, maar wel nastrevenswaardig. Een vrijheid die start bij het ontkennen van de menselijke condition humaine. En dit voor een existentialist...

Christian Van Kerckhove is wetenschapper, filosoof en wereldreiziger. Hij doceert 'filosofie' en 'sociale filosofie en ethiek' aan de opleiding Sociaal Werk, Faculteit Mens en Welzijn, Hogeschool Gent. Tevens is hij voorzitter van de opleidingscommissie Sociaal Werk en coördinator van 'Mix!t. Forum voor studie, documentatie en vorming rond samenleven'.

Zijn laatste publicaties zijn: 'Een goddelijk humanisme. Sartres ontkenning van de menselijke werkelijkheid' (Garant, 2014); 'Social Work in an international perspective. History, views, diversity and human rights' (Garant, 2014; ed.) en 'Hier staan we voor. Levensbeschouwingen over cruciale ethisch-maatschappelijke thema's'.

DEEL 3: CAMUS, HET ABSURDE EN DE REVOLTE

Kjell BLEYS, Vakgroep Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen UGent

ma 23 feb 2015 (19u30-21u30)

Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

De Franse filosoof en Nobelprijswinnaar Albert Camus (1913-1960) zag zichzelf niet als een vertegenwoordiger van het existentialisme. Toch bespeelde hij in zijn werken gelijkaardige thema's als deze waarmee uitgesproken existentialisten als Sartre en de Beauvoir hun generatiegenoten wisten te inspireren. Centraal daarin was de vraag hoe te leven in een absurde wereld, een wereld die gekenmerkt wordt door de afwezigheid van elke zin die er door een externe

kracht (God) zou zijn ingelegd. Camus moedigde ons aan ons te verzetten tegen de absurditeit. Niet door weg te vluchten door zelfmoord, nog minder door te vertrouwen op gods-

dienstige illusies, en zeker niet door deze wereld politiek te gaan aanpassen aan een heilbrengende ideologie zoals het fascisme of communisme. Camus' voorstel hield de heroïsche omarming in van de absurditeit om van daaruit een evenwichtig leven op te bouwen in het teken van esthetisch genot, sociale rechtvaardigheid en respect voor het leven en voor de natuur.

DEEL 4: SIMONE DE BEAUVOIR

Lode LAUWAERT, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte KU Leuven

ma 2 mrt 2015 (19u30-21u30)

Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

Het is verleidelijk om het leven en denken van de Franse feministe en filosofe Simone de Beauvoir (1908-1986) te beschouwen in het licht van haar geliefde en leermeester Jean-Paul Sartre. Het gevaar is dat we dan blijven hangen in het anekdotische of dat we haar denken herleiden tot een aanvulling op Sartre. Wij doen daarbij afbreuk aan haar eigen vertrekpunten.

Met Lode Lauwaert gaan wij op zoek naar de grondlijnen van haar denken die wij in haar oeuvre terugvinden. Die lijnen zijn twee begrippen die fundamenteel met elkaar verweven zijn: vrijheid en verbondenheid.

INFO

Prijs: €10,00/avond (€30,00 voor de reeks)

Meer info en inschrijven:

www.vormingplusmzw.be | 056-260 600

Organisatie: Vormingplus Midden en Zuid West-Vlaanderen, Openbare Bibliotheek Kortrijk, Vrijzinnig Centrum Mozaïek

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

PLAATS

JANUARI 2015

Zondag 04 om 11.00u	Vernissage tentoonstelling Lieslot Derveaux: Vrije grafiek en Illustratie
Donderdag 08 om 19.30u	Zahir, een filosofische babbel over de dingen des levens. Inl. jc.staels@hotmail.com
Dinsdag 13 om 14.30u	Dinsdaglezing: 'Humor in moeilijke situaties' door dr Hugo Stuer huisarts en auteur 'Lachen is gezond'
Woensdag 14om 18.00u	Lotgenotengroep jongeren en verlies. Katrien.callens@demens.nu
Zondag 18 om 18.00u	Nieuwjaarsreceptie omkaderd door het "Milijan trio"
Dinsdag 20 om 19.45u	Wetenschapscafé: "Hervorming van het secundair onderwijs. Hoe ver staan we?"
Zondag 25 om 11.00u	Nieuwjaarsreceptie en jaaroverzicht van Poincaré
Zondag 25 om 19.00u	Laatstezondagconcert met Superior Dance Band: Nieuwjaarsconcert
Maandag 26 om 19.30u	Vrijspraak: De erfenis van het existentialisme. Deel 1: Sören Kierkegaard, vader van het existentialisme
Donderdag 29om 19.00u	Proclamate poëziewedstrijd 'Vrede'
Donderdag 29om 20.00u	Filosofie-avonden: 'Rik Pinxten'
Zaterdag 31 om 18.30u	Algemene Ledenvergadering Humanistisch Verbond Kortrijk
Zaterdag 31 om 20.00u	Gezellig samenzijn met buffet. Thema: 'Dit is Belgisch'. Inschrijven bij 0486/202128 of hv.kortrijk@skynet.be
31/01 tot 28/02	Tentoonstelling "Jean Pecher". Foto's en oorlogscorrespondentie in WO I

FEBRUARI 2015

Zondag 01 om 11.00u	Vernissage tentoonstelling Paul Dewitte: "in de huid" foto portretten
Donderdag 05 om 19.30u	Zahir, een filosofische babbel over de dingen des levens. Inl. jc.staels@hotmail.com
Vrijdag 06 om 20.00u	Inleefreis Zuid-Afrika met Kimberley Defrene
Vrijdag 07 om 20.00u	Reiscafé
Zondag 08 om 11.00u	'En de 7e dag is er het Woord' met Ingrid Depez. "Leven en Werk van Pablo Neruda"
Maandag 09 om 19.30u	Vrijspraak: De erfenis van het existentialisme. Deel 2: Een goddelijk humanisme. Sartres beeld van de mens.
Dinsdag 10 om 14.30u	Dinsdaglezing: 'Geheugenklachten en dementie' door prof Jan Versijpt, neuroloog UZ Brussel
Woensdag 11om 18.00u	Lotgenotengroep jongeren en verlies. Katrien.callens@demens.nu
Donderdag 12 om 20u	Filosofie-avonden: 'Wouter Kusters'
Zaterdag 14 om 19.00u	Jump organiseert een Valentijnsfeestijn
Zaterdag 21 om 18.00u	Algemene ledenvergadering Oudervereniging voor de Moraal Kortrijk met Kaasshotel
Zondag 22 om 14.00u	Grote Wafelenbak
Zondag 22 om 19.00u	Laatstezondagconcert met Superior Dance Band: Mardi Gras-special
Maandag 23 om 19.30u	Vrijspraak: De erfenis van het existentialisme. Deel 3: Camus, het absurde en de revolte.
Vrijdag 27 om 20.00u	Monoloog "De latste leslandvoarder" door Lucas Vandenburghe: Theatermaker en Rasverteller

MAART 2015

Zondag 01 om 10.30u	Workshop: werken met kleuren

DE GEUS	De Geus
HV KORTRIJK	Mozaïek
UPV	Mozaïek
HVDMENS KORTRIJK	HvdM Kortrijk
MOZAÏEK	Mozaïek
MOZAÏEK, HOWEST, V+	Poincaré
MOZAÏEK	Mozaïek
MOZAÏEK, VORMING+, BIB	Vorming+, Wandelweg
WF KORTRIJK	Boekh. Theoria
HVV WAREGEM	CC de Schakel
HV KORTRIJK	Mozaïek
HV KORTRIJK	Mozaïek
WF KORTRIJK	Museum Begijnhofpark
DE GEUS	De Geus
HV KORTRIJK	Mozaïek
AVF WAREGEM	Poincaré
ANTIPODE	Mozaïek
HV KORTRIJK	Mozaïek
MOZAÏEK; VORMING+, BIB	Vorming+, Wandelweg
UPV	Mozaïek
HVDMENS KORTRIJK	HvdM Kortrijk
HVV WAREGEM	CC de Schakel
JUMP WAREGEM	OC Eikenhove
OMV KORTRIJK	Mozaïek
ACF WAREGEM	Poincaré
MOZAÏEK	Mozaïek
MOZAÏEK; VORMING+, BIB	Vorming+, Wandelweg
AVF & WF WAREGEM	Poincaré
AVF WAREGEM	Poincaré

Activiteitenkalender

DE GEUS	Zondag 01 om 11.00u	Vernissage tentoonstelling Annie Messely beeldhouwen en modeltekenen	
MOZAÏEK; VORMING+, BIB KORTRIJK	Maandag 02 om 19.30u	Vrijpraak: De erfenis van het existentialisme. Deel 4: Simone de Beauvoir, vrijheid en verbondenheid.	De Geus Vorming+, Wandelweg
HV KORTRIJK	Donderdag 05 om 19.30u	Zahir, een filosofische babbel over de dingen des levens. Inl. j.c.staels@hotmail.com	Mozaïek
ANTIPODE	Vrijdag 06 om 20.00u	Reiscafé	Mozaïek
VRIJZINNIG KORTRIJK	Zaterdag 07 om 20.00u	Muzikale GAINSBOURG conférence 'Relation de Trottoir' met Rudolf Hecke en Philine	Mozaïek
UPV	Dinsdag 10 om 14.30u	Dinsdaglezing: 'Neoliberaler strafstaat' door Bleri Lleshi, politiek filosoof en journalist in de Knack en De Morgen	Mozaïek
HVDMENS KORTRIJK	Woensdag 11 om 18.00u	Lotgenotengroep jongeren en verlies. Inl: Katrien.callens@demens.nu	HvdM Kortrijk
MOZAÏEK, HOWEST, V+ AVF WAREGEM	Dinsdag 17 om 19.45u	Wetenschapscafé: "Stilstaan bij mobiliteit. Tijd voor vooruitgang."	Mozaïek
WF KORTRIJK	Vrijdag 20	Talking-diner: Iraans koken et Effi	Poincaré
	Vrijdag 27	Avond rond 'Gemeenschapsonderwijs'	Mozaïek
	Zondag 29	Dag van De Integratie	Poincaré
	APRIL 2015		
HVV WAREGEM	Donderdag 02 om 20u	Filosofie-avonden: 'Els Janssens'	CC de Schakel
HVV WAREGEM	Vrijdag 03 om 20.00u	Reiscafé	Mozaïek
ANTIPODE	Zondag 05 om 11.00u	Vernissage tentoonstelling Philippe Callemeyn: abstracte composities	De Geus
DE GEUS	Dinsdag 14 om 14.30u	Dinsdaglezing: 'Rusland en de Europese Unie' door prof Peter Van Eisuwege, vakgroep Europees Recht Ugent	Mozaïek
UPV	Woensdag 22 om 18.00u	Lotgenotengroep jongeren en verlies. Katrien.callens@demens.nu	HvdM Kortrijk
HVDMENS KORTRIJK	Donderdag 23	Jongerendag met toneelstuk "Doodgepest" door theatergezelschap DEEZIllusie	Mozaïek
HVDMENS KORTRIJK	We 25-26	Zedenleerweekend	Mozaïek
OMV AVELGEM	Zondag 26 om 19.00u	Laatstezondagconcert met Superior Dance Band: Franse Avond met Kaasbuffet	Mozaïek
MOZAÏEK	Dinsdag 28 om 19.45u	Wetenschapscafé: "Ruimtevaart. Ik ga naar Mars en ik neem mee..."	Mozaïek
	MEI 2015		
MOZAÏEK, HOWEST, V+ DE GEUS	Zondag 03 om 11.00u	Vernissage tentoonstelling van een van de afdelingen van het SABV	De Geus
HV KORTRIJK	Donderdag 07 om 19.30u	Zahir, een filosofische babbel over de dingen des levens. Inl. j.c.staels@hotmail.com	Mozaïek
HVV WAREGEM	Zondag 10	Lentefeest in Waregem	CC de Schakel
UPV	Dinsdag 12 om 14.30u	Dinsdaglezing: 'De commerce achter de sociale media en de gevolgen er van' door Drs. Rob Heyman, onderzoeker iMinds, VUB	Mozaïek
OMV AVELGEM	Zondag 24	Lentefeest en Feest vrijzinnige Jeugd	GC Spikerelle Avelgem
MOZAÏEK	Zondag 28 om 19.00u	Laatstezondagconcert met Superior Dance Band	Mozaïek
	JUNI 2015		
HV KORTRIJK	Donderdag 04 om 19.30u	Zahir, een filosofische babbel over de dingen des levens. Inl. j.c.staels@hotmail.com	Mozaïek
De Geus	Koning Leopold III-plein 71		OVM-Avelgem
	8530 Harelbeke		Achterhoek 17
	056 72 81 72		8581 Waarmaarde
	www.vcdgeus.be		056/64.64.39
	Zondag van 10.00u tot 13.00u		ovm.avelgem@scarlet.be
	elke donderdag om 19.00u PingPong		www.ovm-avelgem.be
VC Mozaïek	Overleiestraat 15a		
	8500 Kortrijk		VC Poincaré
	056 37 16 15		Stormestraat 131/20
	www.vcmozaiek.be		8790 Waregem
vc.mozaiek@skynet.be			www.vcpoincare.be
Vrijdag van 19.00u tot 24.00u			info@vcpoincare.be
Zondag van 11.00u tot 14.00u			Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé
			1ste en 3de vrijdag van de maand
			jongerenpraatcafé

Uitstraling Permanente Vorming VUB

wetenschapscafé
KORTRIJK

Wetenschapscafés brengen wetenschap tussen pot en pint.
Maatschappelijk relevant, actueel en fascinerend.

Voor iedereen met een gezonde dorst naar kennis!

Zowel harde als zachte wetenschappen komen aan bod.

Nieuwsgierig?

Het voorjaarsprogramma ziet er als volgt uit:

**Dinsdag 20 januari (19u45):
de hervorming van het secundair onderwijs.
Hoe ver staan we?**

**Dinsdag 17 maart (19u45):
Stilstaan bij mobiliteit. Tijd voor vooruitgang.**

**Dinsdag 28 april (19u45):
Ruimtevaart. Ik ga naar Mars en ik neem mee...**

Wil je als eerste op de hoogte zijn over de concrete inhoud
en de gasten die wij ontvangen?

Teken in op de nieuwsbrief
www.wetenschapscafekortrijk.be.

Het Wetenschapscafé Kortrijk is gratis. Inschrijven niet nodig.

Het café is een initiatief van de cel wetenschapscommunicatie van de Associatie Universiteit Gent, en wordt ondersteund binnen het Actieplan Wetenschapscommunicatie van de Vlaamse overheid.

VC Mozaïek en Vormingplus zijn medeorganisator voor het Kortrijks wetenschapscafé

Met UPV in Mozaïek /UPV Kortrijk

Dinsdag 13 januari 2015

Humor in moeilijke situaties

Dr. Hugo Stuer, huisarts en auteur van o.m. 'Lachen is gezond'

Al ruim 20 jaar is de spreker bekend om zijn visie op humor als levenskunst en humor in de geneeskunde. Deze huisarts schreef ondertussen verschillende boeken over het thema. Hij schrijft en vertelt zijn verhaal op basis van onderzoek naar de betekenis van tranen en het gebruik van humor, aangevuld met eigen praktijkervaringen. Want hoewel ze hem 'de lachdokter' noemen, is hij op z'n minst even nieuwsgierig naar waarom mensen huilen en zich daar onwennig bij voelen. Ook daarover schreef hij een boek: 'De taal van de traan.'

Hugo Stuer begon zijn onderzoek tijdens de ernstige ziekte van zijn vader, maar onderging zelf ook een zware beproeving. Toen hij darmkanker kreeg, merkte hij dat een gezondmakende lach niet vanzelf op zijn gezicht verscheen. Hij werd opnieuw leerling van zijn eigen theorie. Een schat aan informatie en een nieuwe balans, dat mogen we in deze lezing verwachten. Interessante materie voor iedereen, hulpverleners en artsen inbegrepen.

Dinsdag 10 februari 2015

Geheugenklachten en dementie

Prof. dr. Jan Versijpt, diensthoofd Neurologie UZ Brussel

Uitstraling Permanente Vorming VUB

Met UPV in Mozaïek

Meer info via Evelien Vandenbussche:
056 37 16 15 of evelien.vc.mozaiek@skynet.be

“Waar heb ik mijn sleutels gelaten?”. “Hoe heet die collega ook alweer?” Veel mensen op wat hogere leeftijd, waaronder oudere werknemers, hebben wel eens problemen met hun geheugen.

Er bestaat enig bewijs dat geheugenklachten bij mensen van 55 jaar en ouder wel verband houden met een slechtere prestatie van het geheugen en dat het een eerste indicatie kan zijn van toekomstige cognitieve achteruitgang en dementie bij ouderen.

Dinsdag 10 maart 2015

Neoliberale strafstaat

Dhr. Bleri Lleshi, politiek filosoof, journalist Knack en deMorgen

Nooit was de kloof tussen arm en rijk in ons land zo groot. Eén Belg op de vijf kan moeilijk de eindjes aan elkaar knopen. Eén migrantenkind op de drie groeit op in armoede. Daarmee is België een van de slechtste leerlingen in de Europese klas. De werkloosheid bij jongeren is 25%. Maar wat staat hoog op de politieke agenda? Criminaliteit. Veiligheid. Nultolerantie. Overlast. Hangjongeren. Voor wat hoort wat!...

Lukt het niet om de echte problemen aan te pakken, dan kloppen politici steeds op diezelfde nagel van repressie, zegt Bleri Lleshi. Een strafstaat gebouwd op de ruïnes van de welvaartsstaat: aan de hand van theoretisch onderzoek en praktijkervaring toont Lleshi aan waar dertig jaar neoliberalisme ons in snel tempo naartoe voert. Tot slot geeft Lleshi een aanzet tot samen denken over en werken aan alternatieven.

Dinsdag 14 april 2015

Rusland en de Europese Unie

Prof. dr. Peter Van Elsuwege, vakgroep Europees Recht, UGent

De relaties tussen Rusland en de Europese Unie staan onder druk naar aanleiding van de crisis in Oekraïne. De vraag rijst hoe het zover is kunnen komen. Wat zijn de economische, politieke en juridische knelpunten en hoe moet het nu verder?

Na een korte historische situering wordt dieper ingegaan op hete hangijzers zoals energie, migratie en economische integratie.

Dinsdag 12 mei 2015

De commerce achter sociale media en de gevolgen ervan

Drs. Rob Heyman, onderzoeker iMinds, SMIT, Vrije Universiteit Brussel

Met de komst van Facebook en andere sociale media lijkt delen belangrijker dan privacy: delen is leuk, hip en iedereen kijkt mee. Maar het idee dat dit zo onschuldig is dan het lijkt, is ondertussen achterhaald. Zo is de alom aanwezigheid van bijvoorbeeld cookies voor marketingdoeleinden interessant, omdat de server de geschiedenis en logingegevens van de gebruikers herkent en bijhoudt. Onze spreker ontrafelt de sociale netwerken op het vlak van reclame: hoe maken ze als internetbedrijven winst door het verzamelen van persoonsgegevens? Wie heeft toegang tot de gegevens die gebruikers online zetten? Wat gebeurt daarmee? En wat zijn de mogelijke gevolgen van het feit dat derden toegang hebben tot die gegevens? We vertrekken van een concreet luik over privacy en reclame, en eindigen bij de veel grotere gevolgen van personalisatie en het verlies aan controle over de technologie die we dagelijks gebruiken.

PRAKTISCHE INFORMATIE:

Tijdstip: 14u30

Locatie: Vrijzinnig Centrum Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

Inkom: 3 euro (inclusief een koffie of thee)

Meer info: 056 37 16 15 of

evelien.vc.mozaiek@skynet.be

W <http://upv.vub.ac.be/upv-regionaal>

Hedendaagse Filosofie cyclus 2015

Een cyclus van drie avonden met hedendaagse en actuele filosofen in samenwerking met CC De schakel en HVV-Waregem. Een schrijver/filosoof opent de avond met zijn denkbeelden, meteen stof voor een discussie met het publiek.

RIK PINXTEN KLEINE REVOLUTIES - SCHOON VERZET

Donderdag 29 januari 2015 om 20 uur

Rik Pinxten schrijft veel boeken. Een rode draad doorheen zijn werk is de relativisering van misplaatste culturele superioriteit van het Westen, maar ook de visionaire blik op de toekomst.

De boodschap die Pinxten in "Kleine revoluties" brengt, is optimistisch en tegelijk empathisch. De kunst om beide te combineren is niet evident, maar Pinxten slaagt erin en maakt er een erezaak van om tussen de mensen én aan de kant van de mensen te staan. De filosoof toont dus begrip voor het feit dat veel burgers de niet aflatende stroom aan veranderingen in een globaliserende wereld moeilijk kunnen verwerken. Maar

tegelijk geeft hij een boodschap van hoop: "onderaan is er nog heel veel plaats". Daarmee bedoelt hij dat mensen wel degelijk grip kunnen krijgen op hun leven, als ze zich niet laten verlammen door bovenlokale processen die moeilijker controleerbaar zijn en als ze zich focussen op de processen aan de basis, op lokaal niveau, die ze wel de baas kunnen. "Think global, act local", zo luidt het devies van Pinxten.

De filosoof toont aan dat we niet machteloos zijn. Dat bewijzen de talloze praktische alternatieven die door samenwerkingsverbanden tussen mensen ontstaan: van patiëntenverenigingen tot coöperatieven. Pinxten doet ook zelf praktische voorstellen, zoals het kweken van groenten in oude fabriekspanden in de steden. Of het voorstel om de competitie tussen leerlingen te verminderen ten voordele van individuele 'gamification': steeds streven naar een verbetering van je persoonlijke resultaat, waarbij de ontwikkeling van individuele vaardigheden wel gekoppeld wordt aan samenwerking en groepsdenken.

Wat het culturele betreft, is Pinxten voorstander om cultuur opnieuw wat meer actief te gaan beleven in plaats van passief te consumeren. Eveneens interessant is het inzicht van Pinxten dat we in de godsdienstige culturen van de voorbije eeuwen – de boekgodsdiensten (jodendom, christendom en islam) – verlerd hebben om met verschil om te gaan en om oog te krijgen voor de ander.

Rik Pinxten stond als antropoloog lange tijd in het veldwerk. Zo verbleef hij o.a. tussen de Navaho-indianen. Later was hij als onderzoeker en gewoon hoogleraar verbonden aan de Universiteit van Gent, waar hij culturele antropologie en studie van religies doceerde. In 2012 ging hij op emeritaat. Hij is een pleitbezorger van het interculturalisme, waarbij de verschillende gemeenschappen hun eigenheid behouden maar wel in dialoog en interactie met elkaar staan.

WOUTER KUSTERS (NL) FILOSOFIE VAN DE WAANZIN

Donderdag 12 februari 2015 om 20 uur

De vraag wordt steeds prangender: zijn wij stilaan allemaal gek aan het worden of draait de wereld door? Steeds meer mensen nemen antidepressiva, leven borderline. Niemand kijkt nog verrast als hij iemand over zijn therapeut of psychiater hoort praten. Wouter Kusters ging op zoek naar de waanzin.

Een diepgravende studie over de meest uiteenlopende waanzinnige ervaringen: van 'de dolle mens' van Friedrich Nietzsche en de doorgedraaide danser Nijinski tot de misschien wel geniale gek bij u in de buurt. Daarbij plaatst Wouter Kusters de waanzin in een uitzonderlijk breed perspectief. Hij beschrijft tal van hoogtepunten in onze cultuur die frappante overeenkomsten vertonen met uitingen van waanzinnigen: de filosofie van Plotinus en Peter Sloterdijk, mystiek van Meister Eckhart, literatuur van Aldous Huxley, kunst van M.C. Escher, muziek van The Doors, films als The Truman Show en The Matrix.

Tussen de beschouwingen door schrijft Wouter Kusters over de ervaringen en gedachten van degenen die worden opgesloten in diagnoses, in klinieken, in de geestdodende taal van de psychiatrie. Het zijn hun stemmen die hier doorklinken. Wouter Kusters maakte zelf tot twee keer toe een psychotische episode door en weet waar hij het over heeft: filosofie kan ongemerkt in waanzin overgaan. Maar ook omgekeerd is een transitie mogelijk: uit momenten van waanzin ontstaat soms de mooiste filosofie.

Wouter Kusters (1966) studeerde in 1992 cum laude af in computerlinguïstiek en socio-linguïstiek aan de universiteit van Leiden. Hij werd vooral bekend door de boeken waarin hij filosofeert over zijn ervaringen met psychoses: *Pure waanzin: Een zoektocht naar de psychotische ervaring* (herziene editie

2013) en *Alleen: Berichten uit de isoleercel* (samen met Sam Gerrits en Jannemiek Tukker). *Pure waanzin* werd bekroond met de Van Helsdingenprijs voor het beste werk op het grensgebied van psychiatrie en filosofie, en ook met de Socrates Wisselbeker voor het beste filosofieboek van het jaar.

ELS JANSSENS (SCHOOL VOOR COMPARATIEVE FILOSOFIE): LEVENSBESCHOUWELIJKE DIVERSITEIT

Donderdag 2 april 2015 om 20 uur

Wanneer we culturen met hun filosofische tradities willen vergelijken, zijn we vaak geneigd om dit vanuit onze eigen denktraditie te doen. Dit heeft tot gevolg dat de andere cultuur vaak beperkt wordt tot datgene wat met het onze vergelijkbaar is. Libbrecht kiest daarentegen resoluut voor een openheid naar alles wat culturen aan ideeën voortgebracht hebben. Dit plaatst ons uiteraard in een onoverzichtelijk complex geheel van uiteenlopende uitingsvormen en principes. Om dit 'leesbaar' te maken ontwikkelt Libbrecht een model waarin culturen tot hun dieptestructuur herleid worden. Hiertoe behoren de basisparadigmata: de antwoorden die een cultuur geeft op de grote vragen naar o.a. de werkelijkheid -haar aard en diepste grond-, het leven en zijn grenssituaties, de plaats van de mens -zijn streefdoelen en kennismogelijkheden-, enz. De culturele diversiteit herleidt hij tot drie cultuurtypen die hij baseert op de concrete filosofieën van het taoïsme (China), het boeddhisme (Indische oorsprong) en het westen (Griekse oorsprong). Deze genereren de drie verschillende filosofische gronddimensies waarop Libbrecht zijn model baseert: respectievelijk natuur, mystiek en rationaliteit.

Els Janssens is directeur van de school voor Comparatieve filosofie en zet het werk van professor Libbrecht verder. De school kiest duidelijk voor een voor een brede, genuanceerde en pluralistische kijk op filosofie.

PRAKTISCHE INFORMATIE:

Alle avonden starten stipt om 20 uur en eindigen omstreeks 22u30.

Inschrijven via CC De Schakel noodzakelijk.

Cultuurcentrum De Schakel vzw
Schakelstraat 8
8790 Waregem
tel. 056 62 13 40
fax 056 62 13 50
reservatie@ccdeschakel.be

Inkom 5 euro /avond
of 12 euro voor de volledige cyclus.

Vrijdag 27 februari 2015 om 19u

Monoloog 'De Latste Ieslandvoarder'

**door Lucas Vandenbussche:
Theatermaker en Rasverteller**

'Zieke Mêuwe', alias Jean-Pierre gaat willens nillens op zoek naar zijn verloren vader, Perkel – alias Marcel -. Daardoor geraakt Jean-Pierre bijna per toeval op een 'Ieslandvoarder'.

Uitgerekend twintig jaar geleden werd de laatste Vlaamse IJslandvaarder uit de vaart genomen. De Vlaamse IJslandvaart behoorde tot het verleden. Maar is dit wel zo? Wie de theatervertelling "De Latste Ieslandvoarder" meemaakt, komt misschien tot een andere conclusie.

Een soms grappig, soms heroïsch vissersverhaal waarin een jonge West-Vlaming met een IJslandvaarder op zoek gaat naar zijn verloren vader. De monoloog wordt in het West-Vlaams gebracht.

Toegangsprijs: €10 (bevat ingangsticket en broodjes)
Samenwerking: Willemsfonds en Vermeylenfonds Waregem. Met ondersteuning van VC Poincaré.

Locatie:

**VC Poincaré
Stormestraat 131/18
8790 Waregem**

Een Gedicht

van Charles Ducal

De vrijzinnige Charles Ducal, in 1952 geboren en levend in het Leuvense, mag zich sedert begin dit jaar "Dichter des Vaderlands" noemen. Deze titel, werd in 1899 voor de eerste en ook voor de laatste maal toegekend aan Emile Verhaeren, door de toenmalige koning Albert I himself toen noemde men dat nog "Poète National". Nu zijn het de belangrijke poëziecentra zelf, zowel uit Vlaanderen, Wallonië als uit Brussel die het idee om een dichter aan te duiden die betekenis heeft voor geheel het land, opnieuw opgenomen hebben. Naar het voorbeeld van Nederland.

Het is een gedicht over de crisis, en de zoektocht van miljoenen mensen die eronder lijden, wiens horizon soms stopt bij wat hij noemt "De Muur".

Dit is de muur. Tot hier reikt het denken.

Verklaringen liggen uitgeput op de grond.

Het land is ziek. Het is niet te verhelpen.

Het ligt aan de regen, het ligt aan de zon.

Misschien als we de goden opnieuw vereerden...

Misschien als een nieuw en sterk leiderschap...

Misschien als we arbeidden tot we crepeerden...

Misschien als er snel en hard werd gestraft...

Dit is de muur. Erachter wonen de heren.

Misschien dient alleen maar een gat gekapt

Gaby Moreels

Charles Ducal

HVV-HV Kortrijk **En de 7e dag is er het** **woord - Jaargang 4** **Zondag 08 februari 2015**

We starten deze reeks in 2015 met iemand die misschien niet zo gekend is, maar daarom niet minder interessant: Ingrid Deprez uit Harelbeke.

Ingrid volgde meer dan 10 jaar dictie, voordracht en toneel aan de muziekacademie Peter Benoit in Harelbeke. Zij had daar, naar eigen zeggen, een uitstekende lerares die haar het werk van allerlei schrijvers leerde kennen.

Een van die schrijvers is Pablo Neruda. Ingrid verdiepte zich wat meer in het werk en leven van Neruda, zonder zich daar een grote kenner te willen noemen. Zij vertelt ons wat haar zo aantrekt in Neruda. Zij wil ons een stuk van het levensverhaal van de grote schrijver brengen samen met een voorstelling van zijn werken.

Dit belooft weer een boeiende voormiddag te worden. We nodigen u van harte uit om dit mee te maken.

Afspraken:

Zondag 08 februari 2015 vanaf 11.00 u
Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk
Organisatie: Humanistisch Verbond Kortrijk
Gratis ingang

De reeks 'en de 7e dag is er het woord' brengt mensen samen die houden van het woord. Het woord in al zijn vormen: poëzie, verhalen, engagement, toneel, zang, debat, ... Dit alles in een ongedwongen sfeer tijdens een aperitiefmoment. De sprekers zitten tussen het publiek in en krijgen carte blanche van organisator. Kleinschalig en juist daarom heel verfrissend en boeiend. De ontmoeting achteraf is kenmerkend voor dit initiatief.

HVV-HV Kortrijk **Algemene Vergadering** **Zaterdag 31 januari 2015** **om 18u30**

We nodigen u, leden van HV Kortrijk, hierbij uit op onze jaarlijkse algemene vergadering. Deze gaat door in Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk.

Dagorde:

- **Verwelkoming door de voorzitter**
- **Verslag van de secretaris**
- **Verslag van de penningmeester**
- **Voorstel van programma voor volgend werkjaar**
- **Woord van de voorzitter**
- **Varia en woord aan de vergadering**

Dit officieel gedeelte sluiten we af met een glaasje waarbij we toosten op het nieuwe jaar.

Daarna kunnen we aanschuiven aan een lekker Belgisch buffet, omkaderd met Belgische muziek. U vindt in een aparte aankondiging meer informatie hierover.

We verwelkomen elkeen die onze vereniging interessant vindt. U kan die dag ook uw verdere steun geven door lid te worden. Dit kan al vanaf 12.00 €. Stort dit op de ledenrekening van HV Nationaal, Lange Leemstraat 57, 2018 Antwerpen (BE72 0011 7775 6216). Vermeld erbij dat u lid van HV Kortrijk wilt worden. Door lid te worden krijgt u ook 2-maandelijks Zoeklicht in de bus. Dit is het tijdschrift van en voor vrijzinnigen van Zuid-West-Vlaanderen. Bent u al lid maar hebt u nog niet de tijd gehad om uw lidmaatschap te vernieuwen? Doe dit vlug. Het loont de moeite om dit te doen. Zoals u hierboven ziet krijgen leden van HV-Kortrijk korting op betalende activiteiten van onze vereniging.

Wenst u ook mee te werken aan de verdere uitbouw van HV Kortrijk en zo aan de vrijzinnigheid in het algemeen? We heten u van harte in ons bestuur. Geef een seintje en het is zo gebeurd.

Tot 31 januari?

EN HOE ZIT DAT NU MET MARX EN DE GODSDIENST?

Het “opiumcitaat” van Marx wordt nog altijd te pas en te onpas geciteerd, eerder als het gaat om andere godsdiensten dan de “eigen” godsdienst. En met “eigen” bedoel ik de judeochristelijke godsdienst, zoals sommigen dat zelfs in de Europese grondwet hadden en sommigen nu nog altijd willen opnemen, zo breed dat de tientallen joodse en christelijke godsdiensten daaronder vallen, maar vooral eng genoeg om zeker de islam uit te sluiten. Ook al zijn de wortels van de Islam niet anders dan die van het jodendom en van het christendom. Ook al belijden een kleine 10 % van de bewoners van het Europese vasteland die.

Marx heeft in verband met de godsdienst enkele algemene uitspraken gedaan, zowel voor de enen als voor de anderen. Weinigen kennen ze echt.

*Maar als Marx de blik richtte op religie zag hij de weerspiegeling van het lijden van de mens. Hij stelde dat religie geschapen was door de mens: **de mens gebruikt religie als een pijnstillert om***

zijn pijn te verlichten, omdat hij zich niet bij machte voelt die wereld te veranderen. “Religie is de zucht die het onderdrukte wezen slaakt, de gewaarwording van een harteloze wereld en de ziel van zielloze omstandigheden,” zo schreef hij, “De godsdienst is het opium van het volk.”

Ik citeer hier uit het uitstekend boek van Mary Gabriel, *Liefde en Kapitaal*, Karl en Jenny Marx en de geboorte van een revolutie, uitgeverij Bert Bakker, 2012, p. 128.

Op te merken valt dat in de tijd van Marx opium, of de daaruit gezuiverde morfine, de meest gebruikte pijnstillert was, ook bij de arbeiders, het was goedkoper dan alcohol, arbeidersvrouwen gaven het zelfs aan kleine kinderen om ze rustig te houden...Vandaag zou men het over de Paracetamol of Perdolan kunnen hebben.

Marx bouwde hiermee voort op de opvattingen van de Verlichters, maar hij plaatste het fenomeen religie in zijn

maatschappelijke context, in de context van de uitbuiting en miserie van de toenmalige opkomende kapitalistische maatschappij.

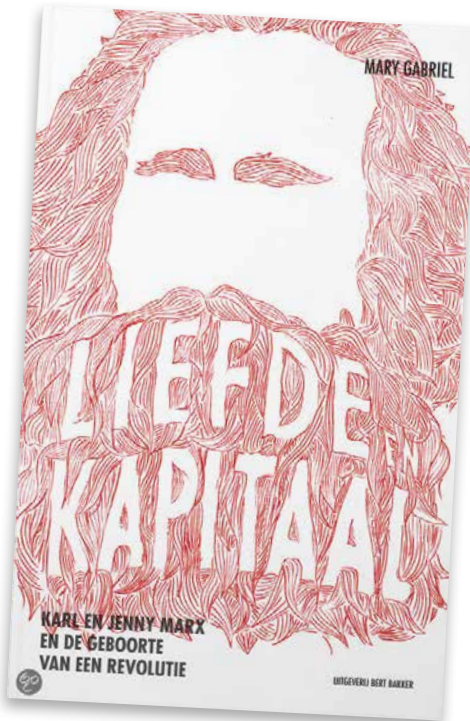
Maar het marxisme is een levende wetenschap, en als de situatie anders is, wordt ook de analyse anders. De jonge Russische marxist V. Lenin werkte de opvattingen van Marx verder theoretisch uit en leidde er gedragsregels uit af voor zijn partij in het toendertijd archi- achterlijke Rusland. In zijn tekst “over de houding van de arbeiderspartij tegenover godsdienst” (te lezen op internet) van 1909 behoudt hij de grondideeën van Marx:

De godsdienst is een van de vormen van het geestelijk juk, dat overal en al- lertwegen op de volksmassa’s drukt, die door eeuwige arbeid voor anderen, door nood en vereenzaming terneergedrukt worden. De machteloosheid van de uitgebuite klasse in de strijd tegen de uitbuiters brengt even onvermijdelijk het geloof in een beter leven in het hier- namaals voort zoals de machteloosheid

van de wilde in zijn strijd tegen de natuur het geloof in goden, duivels, wonderen e.d. voortbrengt. Hij, die zijn leven lang werkt en nood lijdt, leert de godsdienst deemoedigheid en lankmoedigheid hier op aarde en troost hem met de hoop op een hemelse beloning. Degenen echter, die van arbeid van anderen leven, leert de godsdienst weldadigheid hier op aarde, waarmee hij hun een nogal erg goedkope rechtvaardiging van heel hun uitbuitersbestaan biedt en tegen redelijke prijzen toegangskaarten verkoopt voor de hemelse zaligheid. Godsdienst is opium voor het volk. Godsdienst is een soort geestelijke fozel (=slechte genever), waarin de slaven van het kapitaal hun menselijk aangezicht en hun aanspraken op een ook maar enigszins menswaardig bestaan verzuipen.

Hij beklemtoont daarnaast, en dat is geen goedkope tactische overweging: het is niet door de strijd tegen de godsdienst bij de volksmassa's dat we een stap vooruit zetten in het veranderen van de ideeën van de mensen, het is integendeel door samen met hen de strijd te ontwikkelen voor een betere wereld dat zij hun ideeën zullen veranderen. Wanneer er een vooruitzicht is op een betere wereld, zullen geleidelijk aan de religieuze waanbeelden vanzelf verdwijnen. Dat is dialectiek, en het is ook materialisme.

De islamitische wereld toont ons op dit ogenblik de juistheid van die stellingen. In 1953 werd Nasser de leider van Egypte, hij behoorde tot een Arabisch-Socialistische partij. Los van alle andere kritieken, voerde hij een politiek van streven naar onafhankelijkheid en welstand voor het volk. Dat beviel de Europese machthebbers, de oude kolonialisten van Frankrijk en Engeland niet, en in 1956 vielen ze samen met Israël Egypte binnen. Nasser kreeg een ongehoorlijk prestige in Egypte, en in geheel de Arabische wereld. Het moslimbroe-

Liefde en Kapitaal, Karl en Jenny Marx en de geboorte van een revolutie

Mary Gabriel

uitgeverij Bert Bakker, 2012, p. 128.

derschap geraakte niet van de grond, ze pleegden zelfs moordaanslagen op Nasser. In 1970 overleed Nasser. Zijn opvolger Sadat was een zolenikker van het westen, en door hen aan de macht gebracht en trok zich van de miserie van het volk niets aan. De bevolking zat in een toestand zonder enig uitzicht tot verbetering, het moslimbroederschap bloeide op en kon de macht grijpen na de Arabische lente.

Er bleven toen in de regio nog drie landen, die opnieuw afgezien van alle andere minder aangename factoren min of meer de koers van Nasser verder zetten. 3 nietreligieuze regimes, 2 werden geleid door partijen die verwant waren met het Arabisch socialisme, de Baath-partijen. Dat in de bakermat van de westerse beschaving. Irak werd plat gebombardeed, in Syrië werd een min of meer

volkse protestbeweging omgevormd tot een aanval door door het westen gesteunde legers, en het eigenzinnige Lybië onderging hetzelfde lot. Het vooruitzicht van de bevolking op een grondige verbetering van hun lot, uiteindelijk moesten ze alleen maar hun eigen leidende klasse vervangen, werd radicaal de grond in geslagen, de weg lag open voor een heropleving van de godsdienst, en dan nog de meest extremistische vormen ervan. Palestina ging dezelfde weg na het uitschakelen van El Fatah als de leidende strijdende bevrijdingsorganisatie. Afghanistan, een oosters land met meer dan 2500 jaar geschreven geschiedenis, was die weg al vroeger gegaan. Het min of meer progressief, in elk geval nietreligieus, regime van Mohammad Najibullah werd door tussenkomst van de Verenigde Staten en het westen vervangen door Talibanen en jihadisten.

In geheel Noordelijk Afrika, in een groot deel van de Aziatische wereld groeide een ongeloof in de mogelijkheid hun situatie te verbeteren op een "normale" manier, en was er een revival van godsdienstige stromingen en strekkingen. We zien vandaag de gevolgen.

Nu de werkende mensen in Europa zich opmaken voor een brede volksstrijd tegen de algemene crisispolitiek van de Europese grote burgerij, komt het erop aan deze lessen indachtig te zijn. Alle arbeiders zullen lijden onder de maatregelen die op ons afkomen en zullen zich verweren, de zwakste lagen met nog meer redenen dan de anderen. En wie vinden we in die zwakste lagen? Toch wel de geïmmigreerde werkers zeker. Om hen te kunnen betrekken in die strijd, en hen in die strijd een perspectief te tonen van mogelijkheid tot verbetering, moeten we alle vooroordelen ten hunne opzichte uit ons eigen hoofd bannen. Alleen door alle werkers te betrekken in één grote beweging worden de barrières voor een revival van achterlijke opvattingen gesloten.

Hoe liefvallig is het niet te sterven voor het vaderland

Dulce et decorum est pro patria mori
(Horatius, Oden, 3, 2, 13),
geciteerd op talloze soldatengraven

DULCE ET DECORUM EST
PRO PATRIA MORI

In 1987 was het bij de toenmalige jeugd van heden mode om een bepaald type rugzak te dragen. Een Kipling, door de makers ervan werd verwezen naar het Jungleboek, een populaire Walt Disney verfilming van het gelijknamige boek. De auteur van het boek, Rudyard Kipling, was een gelukkig man. In 1907 had hij de Nobelprijs voor de Literatuur gekregen. Zijn werken zijn verdedigend ten opzichte van het imperialisme dat hij bijna pedagogische doelstellingen aanmeet. De brave meester zal het eens uitleggen aan de domme wilde. Zijn houding zal hem in latere tijden als Groot Brittannië kreunt onder de bestuurlijke last en de militaire problemen (er is een permanente staat van oorlog tegen de bezettende Engelsen), veel kritiek opleveren. George Orwell, collega schrijver, gaat zelfs zover Kipling een bijna-fascist te noemen. In 1910 schrijft hij het gedicht "If", een moraliserende boodschap aan zijn enige zoon. Het is moeilijk niet gans het gedicht over te nemen, dus op risico de ritmiek en opzweepende toon te mishagen, beperk ik me tot enkele lijntjes uit de vertaling door Karel Jonckheere.

Als allen om u heen zich reeds verloren achten

En gij alleen de kop nog boven water houdt,

Als gij van niemand meer vertrouwen moogt verwachten

En enkel op Uzelf als op een rotssteen bouwt.

...

Als gij bij wijlen droomt, maar droom niet laat regeren,

Als gij gedachten hebt maar ook de daad vereert,

Als voor- en tegenspoed U beide kunnen leren

...

En volhardt tot het laatst, wanneer niets in uw wezen

nog rechtstaat dan de wil, die kop-pig bijt: "volhard!"

...

dan staat het paradijs der aarde voor u open,

en, wat nog beter is, dan zijt ge een Man, mijn zoon!

Rudyard Kipling had een zoon, John. Die zoon sterft in de Slag bij Loos

(Noord-Frankrijk, 25 september 1915 tot 8 oktober 1915). De eenheden langs Britse zijde waren van het 'New Army', nauwelijks opgeleide vrijwilligers. De Britten maakten lichte, te verwaarlozen terreinwinst maar dan wel met 8000 slachtoffers alleen al in het eerste uur van de eerste dag. Vooral de mitrailleurs van de Duitsers hadden voor een ware ravage gezorgd. De eindbalans was zeker geen Britse overwinning (43000 doden en gewonden langs Britse zijde, 20000 langs Duitse zijde). Veel slachtoffers, maar kinderspel in vergelijking met wat de volgende zomer aan de Somme zou gebeuren. Daar sprak men over meer dan een miljoen jonge mannen die geslachtofferd werden.

In ieder geval was Kipling, die de oorlog voortdurend bejubeld had als daad van vaderlandsliefde, stil gevallen. De enige zoon, zijn trots, was verdwenen in de slag. Waarschijnlijk levend begraven. Het lijk bleef onvindbaar. Kipling die het sterven van andere jonge mannen bejubeld had als daden van vaderlandsliefde, nam nu op slag een ander instrument uit

de kast van het leven en speelde alleen maar meer rouwmarsen. Gedaan met de grote bejubeling van de oorlog! Nijdig waren de herinneringen aan zijn zoon. Kipling junior was immers afgekeurd op medische grond, maar vader had hemel en aarde bewogen om zijn zoon toch te laten goedkeuren. De zoon was de minachting van zijn vader beu en slaagde uiteindelijk toch in de medische onderzoeken ... om in Frankrijk net als miljoenen andere generatiegenoten in flarden te worden geschoten.

Een andere dichter (er waren er natuurlijk meer dan we hier kunnen bespreken) was Wilfried Owen. Hij produceerde wat misschien zowat het meest bekende gedicht is uit de Eerste Wereldoorlog, in concurrentie met 'In Flanders Fields'. Dulce et decorum est (fragmenten vertaald door Menno Wielinga)

**Vaag zag ik door mijn beslagen glazen, in een dichte waas
Als onder water in een snotgroene zee, hoe hij verzoop.
Elke nacht droom ik van hem. Hij stort zich op mij, kokhalst,
snakt naar adem en verzuipt op-nieuw. Machteloos kijk ik toe.
Jij zou ook eens in zo'n afgrijselijke droom**

**Mee moeten lopen met de kar ...
En bij iedere gierende ademstoot moeten horen
Hoe het bloed omhoog borrelde uit zijn verrotte longen,
Als gore etter uit een verkankerde wond in een onschuldig lijf.**

Mijn vriend, je zou het voorgoed uit je kop laten

**Jonge jongens hunkerend naar hel-denroem,
Zo stomweg die godvergeten leugen wijs te maken:
Dulce et decorum est pro patria mori.**

(Hoe zacht en eevl is het te sterven voor het vaderland)

Nog twee getuigenissen over de walg van de oorlog:

'De mannen liggen gekleed op bed, zonder adem, blauw, woest en verwilderd, met krampachtige vuisten: slachtoffers van gasaanvallen. Sommigen kunnen zich onmogelijk stilhouden, anderen liggen neergeloopt met geopende arm waaruit we 400 gram bloed moeten laten wegvloeien. Ieperiet, fosgeen... velen zullen blind blijven. [...] Waarom worden zij die oorlog willen en voorbereiden niet met de wreedste folteringen tot de verstikkingsdood gebracht... Zij die er baat bij hebben anderen te vernietigen terwijl ze zelf veilig zijn. Ik kwam binnen met een boodschap en ik ben vergeten wat ik moest zeggen. Uit die zaal zou je echt willen weglopen!'

'Ik wilde dat al die mensen die zo welbespraakt schrijven over deze oorlog als een heilige oorlog, en dat al die kletsers die zoveel en zo vaak praten over doorgaan ongeacht hoelang de oorlog nog zal duren, een geval konden zien om maar niet te spreken van tien gevallen - van mosterdgas in zijn vroege stadium. Ik zou willen dat ze die arme kerels konden zien, verbrand

en vol met grote mosterdkeurige, etterende blaren, met blinde ogen - soms tijdelijk (sic), soms permanent - allemaal plakkerig en de oogleden aan elkaar vast, altijd vechtend om adem, met hooguit fluisterende stemmen, die zeiden dat hun kelen zich sloten en dat ze wisten dat ze zouden stikken. Het enige dat men kan zeggen is dat de zware gevallen het niet lang hielden: of ze stierven of ze raakten aan de beterende hand - meestal het eerste; ze kwamen in ieder geval nooit in Engeland in de staat waarin wij ze kenden. En dus blijven mensen maar zeggen dat het een door God gegeven oorlog is, terwijl er zoveel uitvindingen van de Duivel in aanwezig zijn.' (Voluntary Aid Detachment-verpleegster Vera Brittain - later feministe, roman-cier en, door haar oorlogservaringen, pacifiste - in een in haar aangrijpende Testament of Youth opgenomen brief aan haar moeder).

Beter kan ik het niet zeggen. Ik kijk vol verbazing naar de tv, lees de krant en weekbladen en nog steeds heb ik geen afdoend antwoord op die terugkerende vraag. De vraag aller vragen: waarom? Waarom laten de mensen sinds de oudste tijden zich door machthebbers, koningen en pausen, generaals en andere uniformdragers steeds weer meeslepen in een gruwelijk spel waarin ze met voldoening elkaars darmen uit het lijf scheuren of schieten, waarin flarden mensenvlees in het rond vliegen? De soldaat, die kleine man is nooit de winnaar. De winnaars zitten aan beide kanten van de tafel, roken een goeie sigaar en beslissen, onder het nuttigen van een excellent wijntje, waar ze hun volgend spel van de dood zullen spelen.

Nog altijd op zoek naar vrijzinnigheid in 14-18

Ik begrijp niet goed waarom niemand bij zijn zoektocht naar vrijzinnigheid in 1418 is blijven stilstaan bij de Vlaamse revolutionaire vrijzinnigen, weliswaar niet aan het front aan het vechten om te overleven, wegens te jong of op tijd kunnen wegtrekken. Ik noem voor de vuist weg: Jef Van Extergem (1898 1945), Paul Van Ostaijen (18961928), Victor Brunclair (18991944), Frans Masereel (18891972), Herman Van Den Reeck (19011920), en in hun voetspoor tientallen sympathisanten. In de artistieke wereld vooral. Drie van hen stierven een gewelddadige dood, twee in een Duits concentratiekamp tijdens de volgende wereldoorlog, de jonge Antwerpenaar Herman Van Reeck door een politiekogel vanwege een socialistisch gemeentebestuur bij een manifestatie in Antwerpen.

Zondag 09 november, de RTBF (la trois) zendt een programma uit dat noemt "en quête de sens, op zoek naar de betekenis", dertig minuten, over de strijd van de pacifisten, met medewerking van de vrijzinnige organisatie CAL. Er wordt aandacht besteed aan de strijd van de diverse burgerlijke en kleinburgerlijke stromingen tegen de oorlog, voor, tijdens, en na de oorlog.

De feministen, de vrijmetselaars, de minderheidstendens binnen de socialistische beweging passeren de revue. Met de Franse socialist Jean Jaurès als internati-

onaal boegbeeld tot hij op de vooravond van de oorlog, op 31 juli 1914 vermoord werd. De beweging ontwikkelde zich ook in België enigszins, er werden grote plannen gelanceerd om de oorlog te vermijden, een wereldrechtbank, een wereldregering etc. En dan namen de kanonnen het woord, de ganse zaak verbrokkelde en stuikte ineen. Henri La Fontaine, een zeer invloedrijke Brussels vrijmetselaar, vluchtte naar Amerika. De stem van de oorlogstegenstanders werd gesmoord in nationalisme en oorlogsen-thusiasme. Het was aan het front dat

de ontgoochelde soldaten vanaf 1916 de draad van neenaandoorlog opnieuw opnamen, op risico van eigen leven: die oorlog moest stoppen. In 1917 werden een duizendtal soldaten die verdere oorlog weigerden, geëxecuteerd. In 1918 weigerde de helft van het front aan de Franse kant nog te schieten.

In België bleven de hierboven genoemden de pacifistische ideeën trouw. Zij leefden allemaal in de historische periode dat de socialistische partijen hun houding van verzet tegen het kapita-

Jef Van Extergem

Paul Van Ostaijen

Victor Brunclair

Frans Masereel

Herman Van Den Reeck

lisme en de oorlogen die dat kapitalisme met zich meebracht, opzij schoven, en overstapten naar het uitleveren van de arbeiders aan de oorlogspolitiek van de grote patroons. Allen hadden dit gemeen: een zekere ontredde na dit verraad, zoeken naar een andere verankering, radicaal pacifisme en strijd tegen oorlog, allemaal geloofden op de een of andere manier dat een kunstenaar zich met het lot van de gewone man dient bezig te houden, elk op zijn manier. Allemaal kwamen in contact met of hadden sympathie voor of sloten aan bij of werkten mee aan de groep Clarté van de Franse schrijver Henri Barbusse, die in 1919 Clarté oprichtte na twee jaar loopgravenervaring (neergeschreven in *Le Feu*, 1916). Elk van hen die in België de oorlog meemaakte had ook contacten met de activistische beweging, zonder er echter de ideeën noch de daden van te delen.

Jef van Extergem was de meest flamboyante en de meest opvallende van dat

gezelschap. Als radicale jong-socialist van huize uit verfoeide hij de Belgische staat, én de oorlogpourle-fricidesriches. De taal-achterstelling van de Vlaamse werkende bevolking, die toen nog een realiteit was, sprak hem ook sterk aan. Als snotneus van 1417 jaar (zijn eigen woorden) was hij een begenadigd pamfletenschrijver en spreker. Tegen het koninklijk huis, voor de republiek, en radicaal tegen de grote mensenslacting van WO I, behoorde hij tot de "minderheidsocialisten" in de Antwerpse BWP, de toenmalige SPA. Tot aan zijn dood bleef hij trouw aan die ideeën, en reeds tijdens de oorlog droeg hij die uit op meetings en in blaadjes. Hij fulmineerde tegen de "oorlogssocialisten", Anseele (de Vooruit) en Vandervelde, maar ook tegen het burgerlijk activisme van de Raad van Vlaanderen, diegenen die hun (eigen en dat van heel Vlaanderen) karretje vast maakten aan de Duitse oorlogsmachine. Toen de revolutie in Duitsland na de oorlog in Duitsland met Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht op

de agenda stond, trok hij er naartoe. Hij was voor alles een groot internationalist.

Dit alles kostte hem 5 jaar gevangenis, pas vrijgelaten stapte hij in 1928 over naar de korte tijd ervoor opgerichte KPB, zoals de meeste aanhangers van Clarté dat deden, hij werd secretaris van de Vlaamse vleugel ervan. In 1940 ging hij in het verzet tegen de nazi's, en stierf in een concentratiekamp.

De notulen van zijn ineengestoken proces van 1920 zogenoemd wegens het bewijzen van hand en span-diensten aan de vijand en zijn moedige tussenkomsten kan men op internet vinden. Borms die zogenoemd ten zijne gunste kwam getuigen noemde hem een bolsjevik.

De VlaamsNationalisten van de huidige generatie proberen soms de nagedachtenis aan deze groep mensen voor hun eigen rekening te gebruiken, maar moesten die nu leven, ze zouden aan de andere kant van de barrière staan, aan de kant van de arbeidersbeweging.

Oproep debatwedstrijd digimores: wie wordt het beste vrij-zinnige debatduo van Vlaanderen?

Hujo en Digimores presenteren, samen met de huisvandeMens en deMens.nu, de 5de editie van de vrijzinnige debatwedstrijd. Hierbij nemen jongeren niet-confessionele zedenleer uit de 3e graad SO het in duo verbaal tegen elkaar op rond actuele thema's.

Inschrijven kan tot en met 7 februari via het inschrijvingsformulier dat je vindt op www.debatwedstrijd.be

Op zaterdag 28 februari 2015 vinden in alle provincies en in Brussel voorrondes plaats. In West-Vlaanderen is dat in VC Mozaïek te Kortrijk. In deze selectierondes wordt er op zoek gegaan naar het beste debatteam per provincie. De duo's die

als winnaars uit deze provinciale rondes komen, nemen het nadien tegen elkaar op tijdens de nationale finale in Brussel. Een prominente jury zal uitmaken welk duo Vlaanderens beste vrij-zinnige debatduo 2015 wordt.

Leerkrachten niet-confessionele zedenleer en medewerkers van vrijzinnig humanistische organisaties worden aangemoedigd om debatteams (koppels) samen te stellen en te coachen. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van lesmateriaal op de vernieuwde website van Digimores.

Humanistische jongeren vzw presenteren.

DIGIMORES DEBATWEDSTRIJD

In samenwerking met de huisvandeMens en deMens.nu

28 FEBRUARI 2015 ZATERDAG

VC MOZAÏEK / KORTRIJK

DEBATWEDSTRIJD VOOR VRIJ-ZINNIGE JONGEREN

WAT?: in duo wordt gedebatteerd rond brandend actuele maatschappelijke en persoonlijke thema's

WIE?: derde graad secundair onderwijs

WAAROM?: Omdat de mening van jongeren telt en er mooie prijzen te winnen vallen!

Meer informatie en inschrijven op www.debatwedstrijd.be

GRATIS incl. broodjeslunch en receptie scheerf

hujo digimores huisvandeMens deMens.nu Vlaamse overheid

Lotgenotengroep jongeren en verlies in het huisvandeMens in Kortrijk

Jongeren die geconfronteerd werden met een ingrijpend verlies en daarover graag willen praten met andere jongeren, vinden te vaak moeilijk een weg naar lotgenoten. Een nieuw initiatief in Kortrijk wil daarop een antwoord bieden.

Rouwconsulent Frédérique Vanassche en vrijzinnig humanistisch consulent Katrien Callens startten een lotgenotengroep voor jongeren van 14 tot 18 jaar. Zij komen maandelijks samen in het huisvandeMens in Kortrijk, Overleiestraat 15a.

De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats op woensdag 14 januari 2015 van 18u tot 20u. De volgende data zijn: 11 februari, 11 maart en 22 april, telkens van 18u tot 20u.

Geïnteresseerde jongeren kunnen zich inschrijven via katrien.callens@deMens.nu
Deelname is kosteloos.

Meer info: Katrien Callens, tel. 056/25 27 51, katrien.callens@deMens.nu
Frédérique Vanassche, tel. 0472/73 24 77, vanassche.frederique@gmail.com

Men zegge het voort, zodat jongeren hun weg vinden.

Verkiezingen Raden van bestuur IMD

Voor het beheer van de financiële en materiële belangen van de vrijzinnige gemeenschap werden publiekrechtelijke Instellingen voor Morele Dienstverlening (IMD) opgericht, één in elke provincie.

Elke Instelling wordt bestuurd door een raad van bestuur bestaande uit zeven verkozen leden en evenveel verkozen plaatsvervangers. Vijf leden en hun plaatsvervangers worden verkozen door de betrokken provinciale algemene vergadering, die functioneert als een kiescollege. De andere twee leden en hun plaatsvervangers worden door de Centrale Vrijzinnige Raad verkozen.

Driejaarlijks is er een herverkiezing van de leden van de raden van bestuur IMD. De zetelende bestuurders bereiken het einde van hun mandaat en zijn na 14 maart 2015 allen van rechtswege ontslagnemend. Op 14 maart 2015 worden nieuwe bestuurders en hun plaatsvervangers verkozen. De voorzitter van elke Instelling is belast met de verkiezing van de nieuwe raad van bestuur. De covoorzitter van de Centrale Vrijzinnige Raad, tevens voorzitter van deMens.nu, is belast met de verkiezing van de kandidaten te verkiezen door de Centrale Vrijzinnige Raad.

Vrijdag 23 januari 2015 is de uiterste datum waarop de kandidaturen voor de Raad van Bestuur van de Instellingen aangetekend of getekend voor ontvangst op het secretariaat van de Raad van Bestuur van de Instelling dienen toe te komen. De oproep voor kandidaat-bestuurders en het kandidaatstellingsformulier met de adressen van de IMD's vind je op www.vrijzinnigwestvlaanderen.be.

advertentie

Onze deur staat voor je open. Nu ook 's avonds.

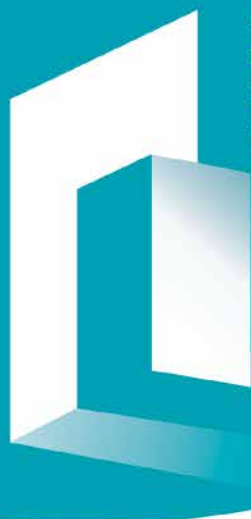
Iedereen is welkom in een huisvandeMens. Onze deur staat tijdens de week voor je open van **9u tot 16u30** en nu ook één avond tot **20u vanaf 1 oktober 2014**.

Heb je nood aan een luisterend oor? Wens je een vrijzinnig humanistisch geboortefeest, een trouw- of rouwplechtigheid? Ben je op zoek naar fijne activiteiten? Zoek je info over, bijvoorbeeld, euthanasie of een wilsverklaring? Of wil je vrijwilliger worden? Onze deur staat altijd voor je open en onze dienstverlening is volledig kosteloos.

Waar en wanneer?

Brugge, Jeruzalemstraat 51 op **donderdag**
Diksmuide, Ezenweg 30 op **donderdag**
Ieper, Korte Torhoutstraat 4 op **donderdag**
Kortrijk, Overleiestraat 15 A op **dinsdag**
Roeselare, Godshuislaan 94 op **maandag**

Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw - Brand Witteveen 67, bus 9 - 1200 Sint-Lambrechts-Woluve

Bezoek ons op www.deMens.nu

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
056 72 81 72
www.vcdegeus.be
Zondag van 10.00u tot 13.00u
elke donderdag om 19.00u PingPong

VC Poincaré

Stormestraat 131/20
8790 Waregem
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé
1ste en 3de vrijdag van de maand
jongerenpraatcafé

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
info@debezatse.be

OVM-Avelgem

Achterhoek 17
8581 Waarmaarde
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
vc.mozaiek@skynet.be
Vrijdag van 19.00u tot 24.00u
Zondag van 11.00u tot 18.00u

